

„Meie Matsi“

1169.

# Lihawõtte Album 1916.



Fr. R. Kreutzwaldi  
nim. ENSV Riiklik  
Raamatukogu

PE 20 022

Siind 30 kop.

Kaasandets „Mõllal lõpeb sõda“.

Siind kaasandega 40 kop.

# Udune film.

E. S.

Mühifedes ja kahifedes töttas kewadine tuul üle põldude, wäljade, metsast läbi, linna uulitsatele. Kelmikalt kargas ta siin mööda majakatused ringi, haaras ripendawast papiserwast finni, kiskus selle lahti ja paiskas ülevalt alla.

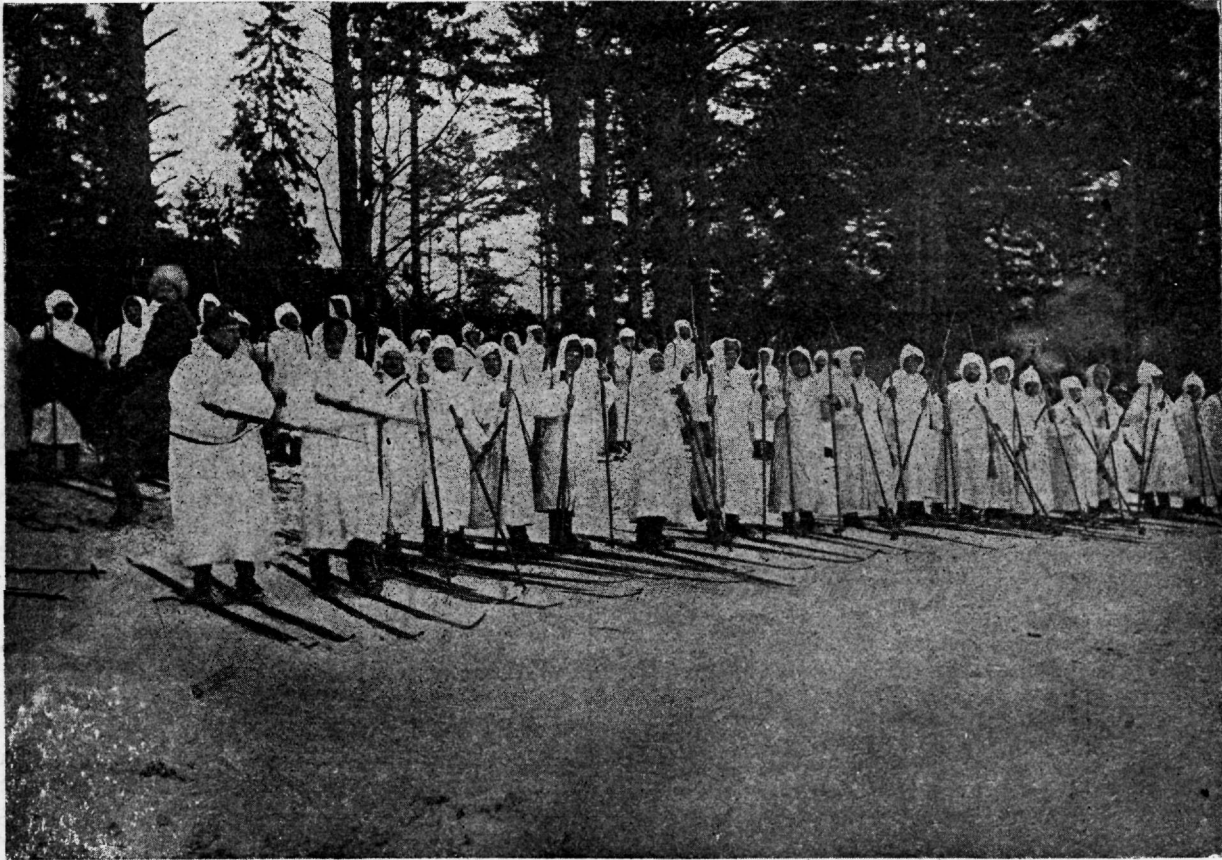
„Küll on tuul,“ imestas möödamineja.

„Sinder, kiskus papi puruks,“ kirus peremees.

„Poissmees, kas oled juba ülewal?“ küsis tuul naerdes ja koputas puu otsaga wastu akent.

„Sindrema tuul,“ sõnas see aga tufaselt ja hakkas omale uut, alles eila rätsepa juurest toodud, ülikonda selga proowima.

Tuul, nagu oleks ta nende waenuliste sõnade üle lohkunud, töttas kiireste puu otsast alla, teeru-



R. N. polgu maakuulajate komando walgetes, lumekarwa mantlites ja fufsedel maakuulamisele minetul.

Tuul aga hirtwitas:

„Eh—eh—hee! Muidu poleks ja oma lagunenud katust parandama hakanud!“

Sa naerdes kihutas tuul jälle edasi. Linna parikis raputas ta ülemeelselt raagus puid ja puistas möödaminewatele eitebele, kes täna kui Ülestõusmise esimese püha hommikul, kiriku poole töttasid, weepiisku wastu filmi . . .

Bargist töttas tuul filmapilgu kiirusel koguni teinepoole linnaserwale, peremees Niinebergi rohu-aeda ja ronis poissmehe Ernst Sohne akna all kaswawa puu otsa. Sohne korter oli ajapoolsel küljel, teise korra peal.

tas aias ringi, lõi lahti jäänud koridori ukse paatudes finni ja waikis.

Päike pistis pea pilwenuka tagant välja ja saatis soendawaid walguse kiireid ülevalt alla.

„Nii on juba parem“, sõnas Sohne, aknast välja waatades.

Siis astus ta peegli ette ja filmitfes ennast hoolega: sabakuub ja lumiwalge maniif passifid tale hästi. Enesega rahul olles istus ta kirjutuslaua äärde ja hakkas eilast ajalehte lugema.

Sohne tahtis täna oma sõbra Jõekalda juure wõõrsiks minna. See oli lubanud pühadeks kodu-õlut lasta walmistada ja oli ka teda oma märju-

test kutsunud maitsema. Et aeg weel warane oli, katsus ta lugemise aega wiita.

Kella ühe ajal pani ta omale palitu selga, pistis kaks kirjuts wärwitud muna tasku ja astus välja.

Jõekalda juures wõeti teda lahkestest wastu ja wõõrustati tubliste.

Kui Ernst wiimaks öösel kella kaheteist ajal sealt lahutada mõtles, olid ta jalad rasked, kui tina täis walatud, ja keha kõikus käimise juures hädaohlikult. Jõekallas, kelles sõbra seisuford muret äratas, lasi woorimehe tuua ja aitas oma wintis sõbra selle peale.

Oli kottpime öö. Ainult mõnel uulitsa nurgal wilkus gaafilaterna tuli ja taewawõlwil särasid tähed.

Trosta kerge raputamise mõjul uinus Sohne magama.

Kõige hirmsamad unenäod kerkisid ta silme ette. Tale näis, nagu oleks ta suures Europa sõjas olnud. Kõik sõja koledused seisid ta ees. Inimesed tapsid teineteist, aga ei mitte püüsi ega suurtiiki kuulidega, waid kanamunadega. Jah, kanamunadega! Ja weel niisuguste pooltümade ja wedelatega, nagu tema neid süüa armastas. Virts, lärts lõhkesid munad ja wärwisid truusi riigikaitsjaid kollase wedelaga.

„Hurra,“ kajas nagu kuskilt pikaldane kisa ja selle järele tundis Sohne kanget raputust.

„Herra,“ kuuldus woorimehe hüüid, mida ta hurraks oli pidanud. „Meie oleme kohal. Ürtage ometi üles!“

Arusaamatalt waatas Ernst ringi. Siis aga tuli talle mälestus tagasi. Woorimehele rublase asemel wiierublalist raha andes, hakkas ta käpukile — jalad olid weel kehakandmiseks nõrgad — trepist ülesse, teise korrast peale, ronima.

Suure waewa peale sai ta wiimaks selle raske tööga hakkama. Üffe taga läts tal weerandtundi luku awamisega aega ja alles siis pääsis ta tuppa.

Kiireste, ilma et tuld põlema oleks süütanud, hakkas ta ennast riidest lahti wõtma. Palitu wiskas ta hooletult tooli peale; oma uue ülikonna aga weel hooletumalt kappi. Siis heitis ta woodisse ja uinus filmapilkfult.

Magas ta õige kaua, kui kaua, seda ta just ei teadnud, sest taskufella oli ta unustanud harjunud moe järele laua peale panemast; seinakella ei olnud ta weel aga omale jõudnud muretseda. Et aga õige hilja pidi olema, seda arwas ta kõrgele taewawõl-wile kerkinud päikesest.

Kirewase pärast, ta pidi peaaegu unustama! Täna oli teda ju onu juure wõõrfile kutsutud! Ja ta pidi tingimata minema — onu oli rikas ja tal oli kena tütar! . . .

Kiireste kargas ta woodist välja ja ruttas kapi juure, et riideid selga tõmmata. Aga üks oli lukus. Ruhu oli ta eila jooanud olekus kapiwõtme pannud?

Ruttu algas ta otsimise tööd, aga tagajärjeta! Kõik asjad pööras ta ringi, iegi woodist otsis, aga

kuskilt ta wõtit ei leidnud. Weel kord otsis ta toa algusest lõpuni läbi, aga niisamafuguste tagajärjedega.

Nõutalt istus Sohne tooli peale ja hakkas läinud päewa juhtumisi meelde tuletama. Hommikul oli ta ülesse tõusnud, riided kapiist wõtnud ja siis kapiwõtme rinnatasku pistnud. Ohtul pidi ta kapiukse lahti olema teinud, sest seda mäletas ta selgesti, et riided kappi oli wisanud. Aga kuhu oli wõti siis jäänud?

Ja weel kord otsis ta toa läbi. Nüüd waatas ta ka korstnasse ja ahju otsa. Aga wõti oli ja jäi kadunuks.

Päike hakkas juba taewawõlwil allapoole wajuma, kui Sohnel meelde tuli kapiust noa abil awata. Et luff lihtne oli, sai ta sellega kergeste hakkama.

Nüüd oli üks lahti. Aga — uus ootamatus — riideid polnud kapis.

„Warastud,“ käis mõte Sohne peast läbi ja ruttu tõttas ta ukse juure. See oli luffus. Tähen-dab — warastatud nad ei olnud, sest luff oleks waras sisse pääsenud, kui üks luffus oli?

Tuba enam läbi otsima Ernst ei hakanud, sest kui nad kuskil oleks olnud, siis oleks nad tingimata wõtme otsimisel näppu puutunud.

Ta tõmbas omale kodused riided selga, astus koridori ning otsis selle läbi. Iga trepi tagune ja fastialune sattus tema hoolsa läbiwaatamise alla, nii et ta wiimaks tolmune kui tont oli, aga tagajärjed olid needsamad, mis ennegi.

Juba oli ta peaaegu walmis waimudesse uskuma, kui akna alt hääl kostis:

„Herra Sohne, herra Sohne! Olete kodus? Waadake ometi, mis asjad need teie akna all, puu otsas tolgendawad!“

Selles häältes tundis Sohne peremehe ära, kes alumise korrast peal elas.

Ruttu pistis ta pea aknast välja ja nägi kõige suurema imestusega, kudas tema püksid puu otsas ripudes lõbusalt tuule käes tantsu löid, ning saba-kuub, west ja muud riided puu kõrwal porilompis wedelesid.

„Hooletu, hooletu,“ naeris tuul ta pükstest finni haarates ja neid kõwaste wastu puid liües. „Eks ma ütelnud sulle alati: wõta naine, wõta naine! Eh—eh—hee.“

Ja tuul wirutas uueste püüsa wastu puid.

Silmapilkfult oli Sohnel kõik selge. Eila oli ta udune film pimedas toas kapiukse akna wastu ära wahetanud ja wiimasest oli ta siis oma riided välja wisanud . . .

Hapu näoga tõi ta ahju roobi ja hakkas püüsa püüdma.

Tuul põgenes hirmunult puu otsast alla ja kadus aia pödsastesse.

„On need teie omad?“ küsis peremees, uudis-himulikult pead aknast kaugeemale välja sirutades.

„Jah,“ wastas Sohne ja wibutas ahjuroobiga nii kardetawalt, et peremehe pea filmapilkfult aknalt kadus . . .

Wiimats tilkusid püksid roobi otsas ja Sohne tõmbas nad atnast sisse.

Selle järele leidsid ka mudast nõretaw sabakuub ja west enesele Sohne toas puhtama koha.

„Mokkas, mu tuliuus ülikond!“ õhtas Ernst, saabakuube kahe näpu wahel tilgutades. „Mokkas

mu tänane onule külaliskes minet! Mokkas, kõi mokkas! Pagan wõtaks Jõekallaft, et ta mu nii täis jootis. Jialgi ei lähe ma enam tema juure! Ja kui ta weel õlut teeb . . . saadan tale kas wõi politsei kohe kaela!“

## Nerwihaige ajalehetoimetaja.

Õsine lugu minu lähemast minewikust.

Ma istusin oma toimetusebüroos ja lõpetasin referati, mis suurt ja kõmurikast protsessi käsitas ja milles mitmed tähtsad isikud, kes meie ülikoolilinnas harilikult esimest wiilut mängisid, walewandeandmise pärast paljastusele toodi, kui keegi toimetusele mulle teatas, et üks daam minuga tungiwalt rääkida tahtwat. „Raste ta sisse tulla!“ hüüdsin ma wihaselt. Tänapäew oli mulle jälle üks kurjematest — iga paari lause järele tuli jälle keegi wõdras mind tülitama, ja kui minu kirjeldus nüüd samasuguseks kujunes, kuida minu peajud seda wälja audusid, siis wõiksid meie ajalehe lugejate meeled seda lugedes küll õige sapiseks saada. Nii siis üks daam = muidugi jälle mõni naiskirjanik, nagu neid wiimasel ajal õige sagedaste nähtawale ilmub. Must mantel, lühikeseks lõigatud juuksed, kahwatu nägu ja paberirull käes — seda kõi nägin ma juba oma filmade ees, mis mulle enam sugugi uudis ei olnud. Aga ma olin efsinud, ja kui daam sisse astus, kadus nukrus mu hingeft, ma tegin õige mefimagusa näo ja palusin teda lahtelt istet wõtta. See oli Alma Waldmann, lauljanna ja tantsijanna „Apollo“ warieteatrist, ja mis see näitelawa oma kunstiwäartusega teistest omasugustest toha jäi, seda puudust täitis jälle selle wäitse operettlauljanna külgetõmbaw elawus ja temperamentline etteaste kümnetordselt. Meie lobisefime ühest ja teisest päewajuhtumiseft ja seal juures märkasid ma — mida ei märgata kõi meeldiwa neiu juures! — et preili Alma juft samasugust prosfi kandis, mida ma kord oma abitaasale olin kinkinud ja mida ta iseäranis kalliks pidas. Rimbuks finiseid meelespealilleft ja selle keskel wäike priiljantfilmadega kuldliiklas. Ta märkas minu pilku ja punastas pisut, ma ei tea, mispärast. Wahest oli see ehk ainult edwistamine ja pidi tema sooja

käepigistust mõjukamaks tegema, millega ta mult tdotuse wälja meelitas, et ma tema tänase tuludhtu heats soowituse kirjutan. Siis kahises siid, ma nägin weel korra tema walgeid perlhambaid sätendawat, weel üks käepigistus ja ta oli kadunud. Minult uimastaw Prantsuse lõhnaõli lõhn, mis ruumi täitis, tuletas mulle weel kirjut linnukeft meele, kes mind nii meelepäralt mõneks minutiks minu tööft loobuma oli sundinud.

Ta oli waewalt wäljas, kui kirjaladuja tusase näoilmelega ja ahwardawa pilguga sisse astus.

„Tean juba!“ hüüdsin ma talle kurjustades; „siin on juhtkiri, korrekturi loen ma ise. Päewatajale wõite teie wiie minuti pärast järele tulla.“

Ta wõttis käfikirja ja tõmbas kulnud weel tihedamalt kokku.

„On juba wiimane aeg —“

„Ja muidugi — teie kuulete ju — wiie minuti pärast! Ma ei wõi seda ometi käifest wälja raputada! See on juba igawene piinamine, nagu oleks find ainult kirjaladujate jaoks ilmale toodud!“

Ta naeris ironiliselt.

„Teie olete täna jälle nerwiline, herra redaktor — siis ilmub leht ifka hilja.“

Üks läks lahti ja üks noormees filedaks soetud peaga ja kirju kaelasidemega kefs sisse, kuna kirjaladuja ära läks.

„Direktor lasub küfida, kas teie „Imperiali“ teatri soowituse weel tänasesse numrisse ära mahutaksite?“

„Wõtku teid wanafarwiline!“ kirusin ma oma ette, ja siis lifasin ma pisut waljemine juure: „Imperial“ — seda ka weel! Meie ei wõi seda ometi kunsti nõudmiste järele teha — mis?“

Noormees tundis enese meelitatud olewat ja kumardas wäga aupaklikult.

„Ma ei ole selleks mõeduanaw, herra direktor —“  
„Aga asjatundja . . . kinoteater — mis?“



Säid pühi!



Roored lalamehed.

„Rohkem kino kui teater. Aga meil on praegu väga head jõud. Pealegi on meil täna esimene kuupäev.“

„So, so — noh, oodate siis pisut.“ Telefoni-tell takistas mind edasi rääkimast. Ma tõusin üles ja panin toru kõrva juure.

„Korrekter lasjeb küsida, kas sõnas „satira“ ü wõi i laduma peab. Ka tõendab ta, et Bulgaria tsaar olewat 26. weebruari 1861 sündinud ja mitte 1. aprillil, nagu teie seda olete kirjutanud. Uudis-juttu peab lühendama; kahelümne rea jaoks ei ole enam kohta. Kas wõiks wiimase lõpujargu wälja jätta?“

„Ja nüüd ei peaks inimene mitte nerwihaigeks jääma!“ õhkasin ma meeleheitlikult. „Imperiali“ soowitus ilmub teiste reklamede seas,“ seletasin ma ootajale nooremehel, et temast ruttu lahti saada. Siis wastasin ma telefoniga, ja ma ei saanud veel lõpetada, kui üks jälle lahti kisti ja meie kohaliste sõnumete korjaja, kes ridade eest makstud sai, sisse tormas.

„Täna on mul midagi, redaktori herra — midagi kõmurikast, ütlen ma teile — laske lehte tuhat eksemplari rohkem trükkida. Sellest räägib täna kogu linn, aga lühendada ei tohi teie sellest midagi.“

„Mis teile meele tuleb — nii pikk kirjeldus?... Ei ole ruumi!“

„Ei, ei, teie peate selle jaoks tingimata ruumi leidma! Jätke juhtkiri wälja, ka sõljeton — kes küsib täna selle järele?“

„Ja mis on siis dieti sündinud?“

„Professor Mülleri poeg — mis küll kõik ilmas ei juhtu — peenikene, väga lugupeetud perekond — noor, kahelkateistkümnene aastane üliõpilane, just nii wana kui teie herra poeg —“

„Noh — ja siis — mis on temaga?“

„Ta on waras — teda on ühes kaupluses war-guse pealt finni tabatud.“

„Ja see on kõik?“

„Ta astus ühe sammu tagasi ja mõötis mind pealaest jalatallani.“

„Ma mõtlen ometi, et —“

„Ja muidugi — väga üllataw — aga, palun, tehke seda ainult kümne reaga.“

„Wõimata.“

„Teie saate kaksikümne kopikat rea eest.“

„Siis olen ma täieste rahul, herra redaktor. Kui teie lubate — ma olen selle juhtumise jaoks juba lühikse referadi walmis kirjuanud. Aga see on tõeste midagi abstraheriwalt ennekuulmatat! Mõtelge ainult, herra redaktor — kui teie poeg niisuguse kuriteo korda saadaks — ta istub juba trelside taga —“

„Päewakaja!“ kõlas läbi kõnetoru ahwardawalt üles.

„Teie kuulete — mul ei ole aega — jumalaga.“

Waene kirjasaatja langes nagu taskunuga kofku, toibus aga jälle kohe ja kadus.

„Päewakaja! Mida wõiks ma nüüd selle asemel anda? . . .“ Ma astusin laua juure ja haarasin ühe kimbu käsitirju pihku. Tuttaw käefiri — ah ja, selle olin ma hoopis unustanud. Minu parema sõbra ja meie koduar-ti käsitiri: „Nerwihaigus ja selle tagajärjed“ — väga ajakohane, äärmiselt huwitaw, selle saadame kohe trükkikotta.

Ma panin teised käsitirjad jälle kõrwale ja hak-  
kasin lugema. Ja mehel on õigus — midagi ei wõi maha salata! Kuda ta meie aja haridusele, sellele hül-gawale enesepettumusele pihta annab, sellele toorele eluwõitlusele, millega meie oma olemasolemist kaitsta püüame, sellele igawesele kõhuorjusele ja au- ja raha-ahnusele, kusjuures meie endid lõppude lõpuks ära ajame nagu ratsahobused, keda pödrane hullumeelsus terawate kannustega taga kihutab. Ja, ja — kui meie linnas teist päewalehte ei oleks, kes meiega wõistleb, kui hästi wõitfin ma siis oma juhtkirja wälja töötada, kuna mul aga nüüd sellest sugugi aimu ei olnud, misjulgust lollust nad seal all kofku ladusid. Bravo, doktor! Nüüd piitsutab ta kooli-si, ja nüüd naise ja nüüd lõbutsemisefhimust — teater, kontserdid, pallid — seda paljastust peate teie tingimata lugema, minu aumäärt daamid ja trund naised! Ja, mina oleks eila ka heameelega koju jäänud, et pisut puhata — aga minu naine ei last-nud seda sündida ja wiis mind kufagile naisteseltsi perekonnadõtule, kus ma kohwitantade loba pealt-kuuldes kuni hommikuni kannatama pidin. Ja tema nerwid — Jumal hoidku, arst manitseb teda alati ja annab talle nõu wagusalt elada ja kodus olla — aga mis see kõik aitab; ifemeelse naise peale ei mõju ka kõige ilusam manitsus! Mis minusse puutub, siis — noh — ta manitseb ka mind. Ta arwab, ma töötawat üle oma jõu, mis minu terwise peale häwitawat mõju awaldataw. Ta nõuab, et ma paar-iks kuuks puhkusele lähaksin ja politikaga ülepea enam tegemist ei teeks. Kes wastutaw ajalehtoimetaja on, pidawat selleks ka jääma ja tal ei tar-witfawat kunagi linnapiruka sõõjatega tülis olla. Meie kurname oma jõudu rohkem, kui tarwis on, ütleb ta, meie ei tööta kawakindlalt — üks luuletab, teine komponeerib, kolmas politifeerib oma tõsise elu-kutse kõrwal — niisugusel doktoril on kerge rääkida. Jutlustamine ei ole kunst. . . Aga seda targutamist lugeda on õige kena. Midagi ei loe inimesed suu-rema meeleheaga kui jutlust. Sealjuures mõtled ja

oma sõbrade ja tuttawate peale ja oled üpris rõõmus, et sa mitte nende sarnane ei ole. Ja, ja — selle kirjelduse paigutame tänase päewakoja asemele. Sa nüüd selle marutõbise eluviisi ja nerwihaiguse tagajärjed — kui osawalt ta seda kirjeldab, nii et sul tahtmatalt üks hirmujudin teise järele külmalt üle selja jookseb! Nii on õige, see meeldib! Kui meie arstid sõljetonisi kirjutawad, siis ei tarwitse meil enam sugugi hirmuromaanisi lugeda. Parandamata nerwihaigus, põrnatõbi, langetõbi, kurwameelsus, nõrgameelsus, suurusehullustus — oh sa taewas! Rogu teha wäriseb seda lugedes. Ja siis: wanemate patnd maksetakse lastele kätte kolmandama ja neljandama põlweni! Nii siis tõeste päritaw!? See oleks meie uue-  
ma aja kirjanikkudele suurepäraliseks romaninaineks.

Seal on näituseks L. perekonna lapsed. Üks põeb Inglise haigust, teine on waimuhaige, kolmas on joodik, neljas elukutseline waras... Wahest on eht professori poeg oma wanematelt wõi estwanematelt midagi pärinud. Ja meie poeg —

hirmus — meie laps — kas ei ole ta temal nerwihaiged wanemad? . . . Ei, ei — ma ei wõi enam edasi lugeda, see teeb mind ennast hullumeelseks!

Nüüd tuli ka juba trükitojast jooksupois — ma wistaksin käsitirja talle kätte ja hingasin jälle kergemalt. Kell lõi katsteistikümmend. Ma olin lubanud täna pisut warem koju minna — mul oli weel mõni tähtis asi diendada, ja siis oli täna see päew, mil meie koduarst meid waatamas käis. Nuttu diendasin ma, mis weel teha oli, ja pooletunni pärast olin ma juba koduteel.

„Broua on haiglane!“ Nende sõnadega wõttis mind kõõgitiidruk ukseäläwel wastu ja sealjuures tegi ta nii iseäraliku näo, mis mind elawalt rahutuks tegi. Ma tormasin oma abikaasa tupp ja küsisin, mis tal wiga on. Sa lamas kookuküürutatult oma sohwal, tema paleb olid väga kahwatud ja tema wäikesed walged käed wärisefid, kui ma neist finni wõtsin.

„Ma wihastasin ennast hirmsaste,“ ütles ta wärisewa häälega. „Sa selles on jällegi Liisi süüdlane . . .“

Liisi oli meie toatiidruk ja ma aimasin juba, mis siin jälle juhtunud oli. Oh need toatiidrukud! Kas ei ole neid ainult selle jaoks loodud, et meie naisti piinata ja wihale äritada? Ja meie waesed abielumehed, meie ei tea sagedaste, kas peame teenija trewist alla wistama wõi peame oma naise suud tabalufuga lukutama. Nii siis Liisi oli jällegi süüdlane, oh, sa hirmus Liisi!

„Siis kihuta ta ometi kord minema?“ pajatasin ma õiglase wihaga.

„See on juba sündinud“, wastas ta. „Niisugune häbemata naisterahwas — oh, ma wõiksin tal filmad peast wälja kiskuda. Warastanud on ta, warastanud.“

Niisugune tänamata inimene, niisugune — niisugune . . .“

„Rahusta ennast, Elsa. Mis ta siis warastas?“

„Minu prossi. Minu meeslepea-prossi.“

Mul oli tundmus, nagu oleks mind wälk tabanud. Ma nägin Alma Waldmanni, tema kelmikult naeratawat nägu, tema ilusaid perlhambaid, ja siis nägin ma prossi — siniseid meeslepealillesi ja



Wenilikult jaotatud.

nende kestel wäikest priljantfilmadega kuldliblikast . . . Aga see oli ju wõimata, et tema . . . ei, ei, see oli täieste wõimata . . .

„Mikall ta prossi siis warastas?“ küsisin ma nüüd.

„Täna hommikul oli ta minu kirjutuslaual, tund aega hiljem oli ta sealt kadunud. Sa tead, et ma Liisit kord ootamata tabasin, kui ta suhkurt warastas.“

„Noh, sellel ei ole mingit tähendust. Aga prossi — andis ta sulle selle tagasi?“

„Ei, see häbemata naisterahwas salgab.“  
„Sa lasid ta teenistusest lahti ja kihutasid ta koha minema?“

„Ta oli nii häbemata julge, ta äritas mind nii wäga, et . . .“

„Et . . .?“  
„Et ma ennast enam taltjutada ei juutnud ja . . .“

„Ja . . .?“  
„Ja talle ühe kõrwahoobi andsin.“

Ma ehmatafin.

„Seda ei oleks sa tegema pidanud.“

„Tema häbematus wihastas mind hirmsaste — ma ei suutnud enam enese üle walitseda.“

„Ja Liisi?“

„Sa ähwardas politseiga ja jooksis ära.“

See oli halb. Ma ei suutnud oma meelepaha warjata ja see äritas minu abikaasat weel rohkem. Sellele järgnes wäike kodune draama, mille jookkul Elsa mulle ette heitis, et ma teenijatega alati ühes nõus olewat, teda aga järjekindlalt piinata ja põlata, ja kes teab, milles ta mind weel oleks süüdistanud, kui mitte äkitselt uksekell ei oleks helisenud.

„See on doktor B.“ ütlesin ma kasulikkude juhust tarwitades ja toast lahkudes.

Lulija oli tõeste meie koduarsti, ja kui ma talle kõik ära rääkisin, kehitas ta õlanukke ja ütles:

„Teie olete mõlemad nerwihaiged. Teie peate oma praegusest ümbrusest loobuma, muidu ei wasta ma enam millegi eest. Tehke ennast kuueks nädalaks wabaks, sõitke oma abikaasaga Soomemaale, ja kui teie jälle tagasi tulete, muutke oma elamiswiisi; teie, armuline proua, jääte õhtutel koju ja heidate juba kell üheksa woodisje, ja teie, herra redaktor, peate politikapõllult täieste lahkuma.“

„See ei lähe,“ wastasin ma kindlalt.

„Siis ei wõi ma teid ka aidata. Armulisele prouale tahan ma pisut opiumitinkuri kirjutada — see ei ole terwestegew rohi, ainult filmapilliks rahustuseks, kui teid ehk toatüdruku pärast politseisse peaks kutsutama.“

Arst kirutas rohutähe walmis, ja pooletunni pärast sündis ka tõeste, mis ta oli ette aimanud. Ma istusin oma abikaasaga ja pojaga parajaste lõunalaual, kui kõõgitiidruk meile linnawahi tulekut teatas. Ta tõi minu abikaasale kutselhe — kell kuus pidi ta politseiwaliitusesse ilmuma.

Minu naine oli kutselhe waewalt läbi lugenud, kui ta nagu surnu ära kahwatas ja hüsterialikult nutma hakkas.

„Mine oma tupp, Eduard,“ ütlesin ma pojale. — „Sa fina — ära ole laps! Leeme, mis sa enesele walmis keetsid, pead sa nüüd ka ära sööma.“

„Oh, mees — mees — sa ei tea weel kõik...“ nuuksus ta meeletlikult.

„Mitte kõik?“ küsisin ma ehmatades.

„Ka werd on walatud.“

Nüüd oli minu kord ära kahwatada.

„Elsa — sa unistad?!“

„Ei, ei . . . Ma ei tahtnud seda sugugi . . .

Ma ei tea ifegi, kuida see sündis . . . Ma ei tahtnud teda liiua . . . Aga ma ei suutnud enese üle walitseda . . . ja sõrmus . . . waata, sõrmus . . . selle kiwid kriimustasid tema palet . . . ma nägin werd . . . jah, ma nägin selgeste, oh minu Jumal, minu Jumal!“

Ma tundsin, kudas weri mulle pähe tungis, ja hirmsas ärewuses sammusin ma toas edasi ja tagasi. Wõi siis niisuguseks oli meie perekonnaelu kujunenud — minu abikaasa, keda ma armastasin ja ju-

maldasin, oli kurjategijaks saanud! Oh, teie noored-mehed, kui teie omale naise kosite, küsige enne arstit nõu ja laske tema nerwid järele waadata! Arstil oli tõeste õigus! Ja nüüd . . . hirmsad pilbid ilmused minu waimufilma ette . . . Minu naine süüpingil . . . ja wiimaks wangimajas . . . Jumala eest, kui seda tõeste peaks sündima, seda häbi ei suudaks ma kanda ja ma kustutaksin oma eluküünla. Wangimajas — minu naine wangimajas! Ja mina enesetapja, ja meie poeg, meie Eduard . . . Ja, ja, doktoril oli õigus, tuhat korda õigus. Hirmsad nerwid, need wõiwad meid hoopis ära häwitada!

Ma ei suutnud enam enese üle walitseda, ma pidin oma meelepahale waba woli andma, ja asi läks nii kaugele, et ma metsikus wihast toast lahkusin, ust enese taga waljuste kinni wõttes. Siis sammusin ma oma kirjutustoa edasi ja tagasi, nagu löwi puuris, ja siis langesin ma wäsinult sohvale, tarretanud pilguga tühjusesse waadates, kuna kõige tumedamad mõtted minu meeli wangistasid. Need olid hirmsad tulewikupildid, mis nüüd nagu warjud minu ette ilmused ja kõige sügawam meeletitus waldas minu hinge. Mitu korda fargasin ma üles, läksin ukse juure ja kuulatafin, kas minu abikaasa mind waatama ei tule. Aga ta ei tulnud — ta tahtis mulle oma kangekaelsust näidata, ta oli ju süüta ja tundis enese nüüd ohwri olewat, kes kannatama pidi! Kell löi kuus. Ma kiskusin ukse lahti ja tormasin kõõki.

„On proua ära läinud?“

„Ja.“

„On rohi aptegist juba toodud?“

„Ja.“

„Kus on rohuklaas?“

„Proua magamistoa.“

Ma astusin tupp. Jah, seal ta seisiski — tema woodi ees laual. Oh need naised! Oma suures ärewuses unustawad nad alati, mis neile kasulit wõiks olla. Ma haarasin klaasi pihku, wõtsin korgi pealt ära ja nuusutasin pruuni wedelikku. Ja muidugi — see rohi peab ka mind rahustama. Nuttu panin ma klaasi suu peale, jõin tugewa lonksu ja ma tundsin kui imerahustawalt see minu nerwide peale mõjus. Siis läksin ma jälle oma tupp tagasi ja heitsin sohwa peale. Aga mul ei olnud piisawust kuigi kaua sohvale jääda — ma tundsin haruldast himu lõbu ja meelelahutuse järele — üks, kaks, kolm, juba seisin ma uulitsal ja lähemal filmapilgul tormasin ma „Apollo“ teatri poole. Wiie minuti pärast jõudsin ma oma eesmärgile. Juba hakkas pimedamaks jääma, elektrilambid fahwatasid põlema, meelitaw, imeilus ja ennekuulmata muusikamäng tungis minu kõrwadesse. Tahtmatalt järgnesin ma meelitawaile helidele, edasi ja edasi — kuni ma ennast wiimaks keset saali leidisin seiswat.

Imelik! Kõik toolid olid keskest ära wiidud ja teatriruum tantsumuuliks ümber muudetud. Misfugune mässamine! Misfugune tungimine! Ja need jätendawad filmad, kirjud kostümid ja palaw lõhna-

õhudega wäetatud õhk! Ma olin uimane ja tuitufin kord siia kord sinna, ilma et tähele oleks pannud, mis suguseid meelitusõnu mulle siin kõrwa sofistati ehk mis suguseid pillesõnu jälle seal minu pihta lendu lasti. Ma lasin rahuga sündida, et üks wallatu finifilm minu käewarrest finni haaras, ja ma ei püüdnud teda ka sugugi tagasti hoida, kui ta, paha-ne selle üle, et ma nagu kurtumm tema kõrwal sammufin, ruttu ühest teisest kawalerist finni haaras ja mind maha jättis. Aga keda nägin ma nüüd? Reed kaharad juuksed ja kelmikalt naeratawad silmad — ja, ja, see oli Alma Waldmann — kahtlemata — ta kandis ju kuldbliblita-prossi, mille ümbrus finiste meelespealilledega kaunistatud oli. Ma lätsin talle järele, aga ta kadus ruttu minu filmade eest. Siis ilmus ta jälle, läks edwistades minust mööda ja kadus jälle mu filmist. Wiimaks, hoolsa otsumise järele, püüdsin ma ta finni. Mõne minuti pärast istufime meie ühes kõrwalises kabinetis — klaasid kõlifesid — shampanjer wahunas — aga mis ma ka kõik tegin, oma eesmärgile ei jõudnud ma mitte, ma ei suutnud prossifaladusi temalt wälja meelitada. Ta oli selle prossi kullasepalt ostnud, ja jäi ka oma tõenduse juure, ehk ma teda küll kõige õrjemate sõnadega palusin ja meelitasin. Ma ei tea, kui kaua meie juba istufime — ma oleksin uute meelitusete ja palwetega tema peale ikka weel tormi jooksnud, kui ma mitte äkitselt pilkawat naerulaginat enese kõrwal ei oleks kuulnud. Ma pöörasin enese ümber ja nägin — Liisi. Siis läks minu filmade ees kõik pimedaks ja ma ei näinud enam midagi.

Siis seisin ma kohtu ees. Minu naine ja Liisi istufid süüpingis, esimene haawamise ja teine warguse pärast. Mind oli tunnistajana ette kutsutud, ja kui ma oma wande ära andsin, siis tuli mulle ette, nagu oleks Liisi filmist põrgu mulle näkku hiritanud. Esimesed küsimused, mis kohtunik mulle ette pani, jättsid mind täieste külmaks ja ma wastasin nende peale lühidalt ja arusaadawalt. Siis aga, oh ja taewa heldus, sündis midagi hirmust! Kohtunik ütles mulle, et kaebtusealune Liisi Kafemets tõendada, tema olewat mind „Apollo“ teatris ühe daamiga

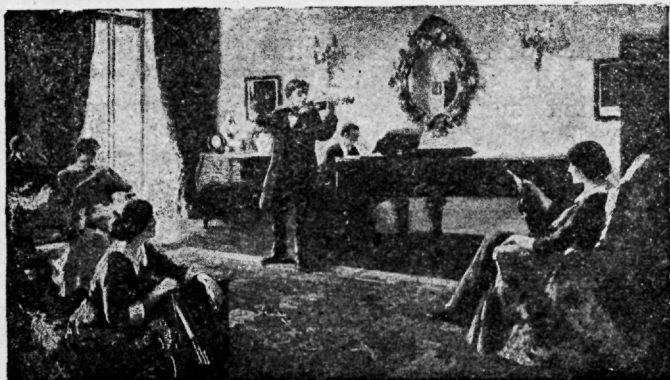


Maalikunstniku ateljes.

näinud ja see naisterahwas olewat minu naise prossi kannud. Ma waatafin oma süüpingis istuwa abikaasa peale — kui kahwatu ta oli, kuida ta wärises ja kui paluwalt ta mulle otse waatas, nagu tahaks ta ütelda: „Eks ole, armas mees — see on wale, häbemata wale — ja ei ole minu wastu mitte truudust murdnud — ja ei wõi kunagi niisuguseks halwaks inimeseks saada!“ Ja siis saatfin ma ühe pilgu nende peale, kes tänast kõmulist protsessi pealt kuulma olid tulnud — seal istufid minu ametiwennad — seal mitmed linnawolinikud — seal meie wõistleja, teise päewalehe toimetaja — kui kihwtiselt ta naeratab, mis sugune kahjurõõm tema filmis! Mul oli tundmus, nagu lamaks sajapuudane raskus minu rinnal, nagu keeraksid weskirattad minu peas ringi! Ja pooluimaselt — kahisewa, wärisewa häälega — kuna kõik pealtkuulajad mind oma pilludega nagu ära neelata tahtsid — andsin ma wastuseks: „Wale — häbemata wale — juhtunud kurjategija püüab mind kuritahtliliselt kahtlustada — ialgi, ialgi ei ole ma niisugusele patuteele sattunud...“ Kohtunik waatas mulle waljult näkku, ja nüüd tõusfin ma üles ja finnitafin weel korra julgelt, mida ma juba ütelnud olin.

Nüüd kuulati aga mõned tunnistajad üle, kes minu tunnistuse waleks tunnistafid, siis luges kohtunik kohtuotsuse atte, siis wõtsid mõõgamehed mind oma wahele ja mind wiidi wangimajasse. Seal wifati mind ühte niiskese urkase, raste rauduks langes minu taga finni ja wangiwaht, kes määratu suure riwi uksele ette lükkas, hüüdis weel ukse taga hiritades: „So, nüüd wõid sa oma pattude üle järele mõtelda, sa walewanduja!“

Nüüd oli meie kõikide eluõnn ära häwitatud. Mina walewanduja — minu poeg waras. Ühes kaupluses wõeti ta warguse pealt finni — nagu profesori poegfi — ja kui talt küsiti, kellele ta selle siidiriide oli warastanud, siis tunnistas ta oma süü üles ja ütles: Alma Waldmannile. Ja kui Wald-



Berefondlik muusika-õhtu.





Rumenia netud.

manni juures läbiotsimine toime pandi, siis leiti seal ka prossi. Minu poeg oli selle oma ema järelt warastanud — Eduard, meie poeg! Ja kui Alma Waldmanni üle kuulati, siis tunnistas ta, et ta sel õhtul minuga „Apollos“ oli olnud. Ja — ja nüüd lamasin ma wangimajas — ölekoti peal — ja siis — siis wiidi mind jälle kohtusaali — nüüd aga kaebtusealujena — ja kõikide pilkawad pilgud olid jällegi minu peale pöördud. Ükski ei tunne minu wastu halastust, kõik süüdistasid mind — kõik — kõik! Minult meie koduarst hakkas äkitselt minu kasuks rääkima — tema hääl kõlas nii selgelt, nagu seisaks üsna minu kõrwal ja kumardaks ennaft minu üle — ta kaitfes mind väga soojalt. Ta rääkis minu wõitlustest, minu erakonnast, minu elukutsest, minu nerwidest niisuguse waimustusega, et ma mitte waremalt selle tubli mehe õpetusi ja näpunäiteid tähele ei olnud pannud. Ja nüüd paisutas ta jälle oma häält, waljemine ja waljemine, ja äkitselt haaras keegi minu käewarrest kinni ja raputas mind, üks käsi häigas üle minu filmade — ja — mis see oli?

Ma kargasin üles ja nägin doaktori ja tema kõrwal Liisi ja minu abikaasat. Peale nende ei olnud aga kedagi näha, ja kohtusaaliseinte asemel puutusid mulle minu kirjutuslaud ja suur raamatutapi filma. Doktor naeris ja minu abikaasa oli lõbusam, kui ma seda lootnud olin.

„Ja, mis on siis?“ kogelesin ma, ja nüüd alles märkasin ma, et ma riides sohwa peal lamasin.

„Mis on teiega juhtunud?“ küsis arst naerdes.

„Midagi hirmsat — aga on see siis wõimalik — ma nägin seda kõik unes?“

„Teie wiibisite hommikumaaalaste unenägude-riigis, armas sõber. Teie nerwid on äärmiselt

äritatud, ja peale selle olete veel liiga palju opiumi sisse wõtnud.

Ma raputasin imestades peaga.

„On see wõimalik! Kui palju on siis kell?“

„Seitse. Umbes pooltundi olete teie siin sohwa peal uinunud.“

„Ja Liisi —?“

Minu abikaasa punastas.

„Ma leidsin prossi oma õõtkuue taskust, ei tahtnud sulle aga seda ütelda, et sind mitte veel rohkem üles äritada. Ma tegin Liisile wäikse kingituse ja kõik on jälle hea.“

„Sooge pisut wett,“ ütles arst. „Koh, kuidas tunnete enese olemat?“

„Just nagu pörgust wabastatud!“ karjusin ma ja kargasin üles. Kõhe selle peale aga langefin ma jälle tagasi. „Ma olen hirmus wäsinud — ma ei suuda püsti olla . . .“

„Ja, ja, on wiimane aeg, et teie minu nõu ja õpetust kuulda wõtate. Ja nüüd jutustage meile, mis teie olete üle elanud.“

„Kohutawaid lugusi, hirmus kohutawaid lugusi! . . .“

„Sooge pudel weini ja klaasid, Liisi,“ käskutas minu abikaasa, ja siis hakkasin ma oma unenägu jutustama.

Kui ma lõpul olin, koputas doktor mulle õla pihta.

„Ma pean teile tahtmatalt kiitust awaldama. Teie olete loogikalisemalt unes näinud, kui mõni inimene mõtelda suudab. Peale selle olgu see unenägu teile kahetõrdsjeks manitsufeks. Just nõnda wõib inimesega juhtuda, kelle nerwid korras ei ole, ja sagedaste veel palju halwemine. Kas wõtate nüüd minu nõu kuulda?“

Ta ulatas meile oma käed — mina wõtsin parema, minu abikaasa pahema, ja mõlemad ütlesime naerdes: „Ja!“

„See on tubli. Ja nüüd joome klaasi majajä terwiseks, kellele saatus niisugust halba nalja tegi.“

Klaasid kõlisesid kokku, ja mul tuli ette, nagu poleks mul ammu niisugust head tuju olnud. Ja siis surusin ma oma abikaasa kätt ja siis jälle doaktori oma.

„Ja kas teate, mis,“ ütlesin ma sealjuures, „meie läheme täna kõik „Apollosse“ — preili Alma Waldmannil on täna tuludhtu. Olete nõus?“

Minu abikaasa noogutas elawalt peaga ja doktor ahwardas naljatades sõrmega:

„Homme pakite aga oma reisikõrwid ja — siis Soomemaale! Muidu kirjutan ma teile veel opiumi!“

„Lex“

### Mõtteterad.

Mis on kõige kurwem kalendri järele. Kui noor abielu- mees, kes omale maikuus naise kosinud, juba juulikuus oma „luulit“ „Augustiga“ koos leiab olemat.

Pulmapäew on sagedaste piiriks luule ja tõe wahel.

# Lihakoogid.

Humoristicus.

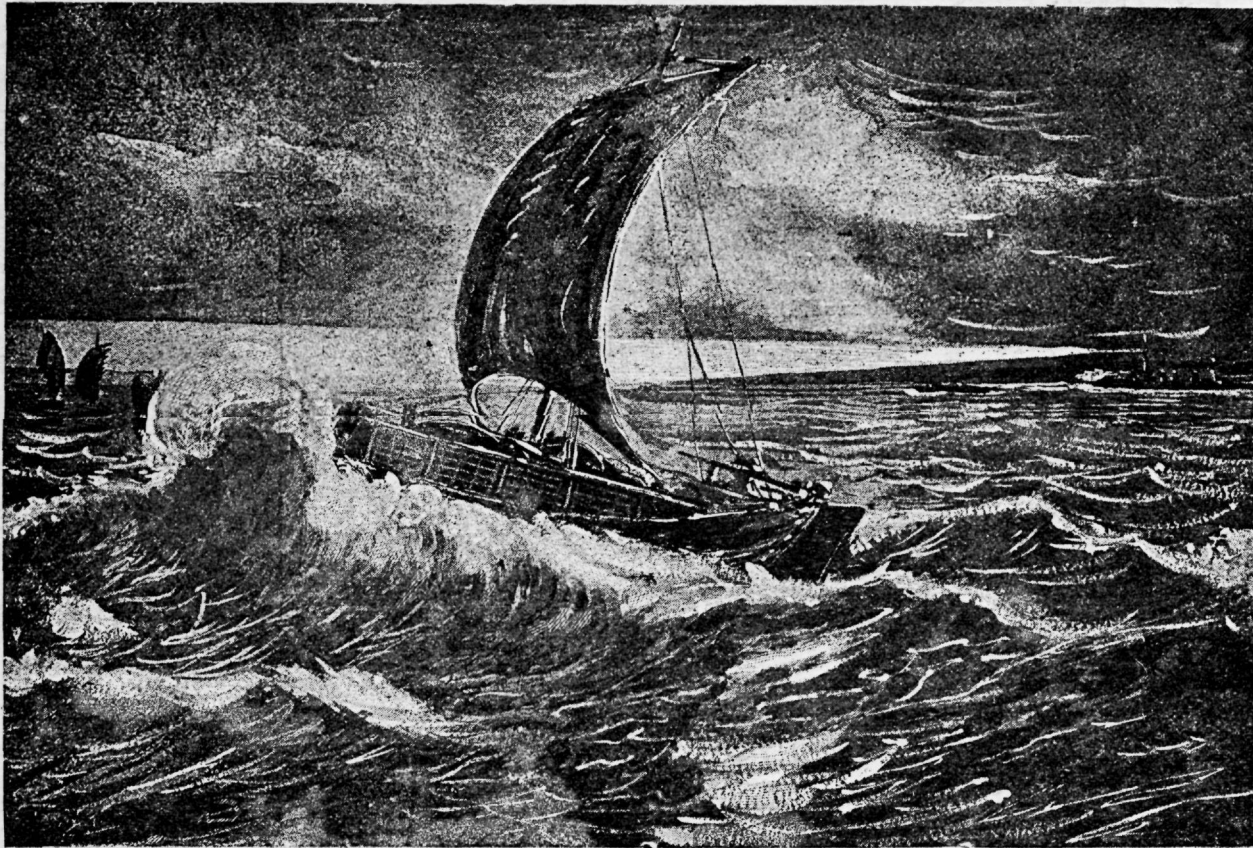
Abiõpetaja Toomas Wortmann lõpetas parajaste lihakoogide söömist Küigewere kirikumõisas, kui post tuli, mis alati erutust kaasa tõi. Täna sai Wortmann konsistoriumist ametliku teate, et ta Puruwere õpetajaks on kinnitatud, see tegi ta päris närwilikuks. Mitte üksi tema ise, waid ka Küigewere praosti tütreke, Elsa Himmelmänn, kes juba pool aastat noore õpetaja Wortman-

rast olema. Hm! Kui ruttu, mõtles herra Himmelmänn.

„See on ju just Elsa sündimise päew,“ ütles proua Himmelmänn, „kui kena“.

Noor õpetaja suudles esite mamma, siis papa ja wiimaks Elsa kätt.

„Minu lapsed,“ ütles wana Himmelmänn, „kas ei oleks ilus, kui teie enne juba abielus olek-



Salatauba wedajad helgihettja walguses.

niga kihlatud oli, ootas seda otsust suure põnewusega.

Nüüd wiimaks ometi tuli kaua oodatud üli rõõmus teade . . .

Järgnes laua taga wastastikku käepigistamine ja õnnesoowimine.

„Ma olen kahekordselt õnnelik,“ lausus wana praost Himmelmänn, „aga ka ühtlasi õnnetu. Nüüd pean ma jälle omale abilist kuulama hakkama. Aga, wäimeespoeg, ma ei taha sinu ja oma lapse õnne segada, sellepärast soowin weel kord teile õnne ja õnnistust.“

Konsistoriumi teate järele pidi õpetaja Wortmanni kiriku peale laulatamine kolme nädala pä-

site. Et mahakuulutamine juba nädala eest lõppes, siis wõiks laulatus nüüd igapäew ette wõetud saada.“

Noorpaar wahetas õrnu pilkusi.

„Sina, Elsa, wõiksid siis kui Puruwere noor õpetaja proua kõrgeid külalisi wastu wõtta, kes su meest ametisse õnnistama tulewad. Ka mina soowin, et laulatus nende päewade sees saaks ette wõetud,“ ütles proua Himmelmänn.

„Ka minul ei ole selle wastu midagi,“ ütles herra Wortmann, „kui ka Elsa sellega nõus on.“

„Ah, mamma, ma kardan, et ma weel küllalt ei oska perenaise kohusi täita, iseäranis

lihakookide asjus, mida Toomas nii väga armastab," arwas Elsa.

"Kas sellepärast, armas laps, peab siis laulatus edasi lükatud saama," ütles papa Himmelman wahele. "See oleks lihtsalt halpus!"

"Aega on ju veel kolm nädalat ja selle ajaga wõid sa veel päris meistriks õppida," arwas mamma, "see mure jäta juba minu hooleks".

"Siis olen ka mina nõus", kinnitas Elsa ja surus õrnalt Tooma kätt.

"Siis wõime laulatuse päewa tulewaks pühaks kindlaks määrata," ütles papa Himmelman, "kui sina, Klara, (nii oli proua Himmelmanni nimi) sellega nõus oled?"

"Täna on esmaspäew, seega terve nädal aega," arwas mamma, "külalisi meie peale naabri-õpetaja ja kiriku eestseisja palju ei kutsu, siis wõib laulatus küllalt tulewal pühapäewal sündida."

Toomas ja Elsa surusid üksteise käsa . . .

Terwe nädal oli Kiigewere kiriku mõisas suur kraamimine ja puhastamine käsil. Wana praost pidi tihtigi ukseid kinni panema, et ennast wagusalt pühapäewase kahekordse teenistuse wastu ette walmistada. Kõik mu walmistus jäi proua Himmelmanni hooleks.

Laulatus määrati pealelõunat kell wiie ajaks, kui wana praosti herrauinak juba mööda oli. Imelikul kombel ei tulnud aga papa Himmelmanile nii tähtsal päewal uni peale, mis muidu alati juba söömalaua taga tale waewa tegema kippus...

Punkt kell wiis sammus laulaterong kirikumõisa uksest wälja ja kiriku uksest sisse.

Laulatusekõnes toonitas wana praost mitmel korral, et perenaine peab majaaneks ja mehe iluks olema, aga ka truu abikaasa ja hoolas... lasteema.

Peale laulatust löödi kirikumõisas klaasid kokku, hüüti „hoch“ ja külalised sõitsid minema.

Noorpaar jäi veel kaua saali istuma, kuna papa ja mamma suure wäsimuse tõttu puhkusele läksid.

Nüüd wõis papa Himmelman päris praosti und magada . . . nii wäsinud tundis ta oma tütre laulatuse järele olewat.

"Armas Elsa," ütles noor abielumees Wortmann, oma abikaasa kaisutades, „esimene asi, millega sa mulle ikka meeldima saad, on head lihakoogid . . .“

" . . . Ah, jumaluke," kiljatas Elsa, „seda ma kardan," ütles ta wärisewa häälega.

Elsa kiljatuse peale tegi mamma Himmelman ukse praoksele ja ütles, näppu näidates: „Ettewaatust, lapsed, ettewaatust, papake on juba magama uinunud.“

Nad kokkusid ja lasid üheteisest lahti, kartes, nagu oleksid nad alles pruut ja peigmees.

Jõudis kätte ametisse laulatamise päew. Kaks nädalat walmistati Puruwere kirikumõisas suure hoolega selle päewa wastu ette. Mamma Himmel-

mann kaebas, et ta selle aja sees juba terve puuda on kergemaks läinud, ja Elsa jälle, et ta päris haige juba on . . .

Laupäewa õhtul jõudis supertendiherra Puruwereesse, kuna praost Himmelman alles pühapäewa hommikul sõitis, et seega mitte nii palju oma armast Elsat tülitada.

Puruwere kirik oli sõna tõsisel mõttes päris paradüis, nii kaunilt ja korralikult oli kõster kiriku ehtimise eest hoolt kannud. Ka pasunakoor ja paar laulukoori ilustasid kiriku teenistust kõlawate wiisidega.

Kõik läks korralikult ja ilma wahejuhtumisteta, ehk küll kiriku eestseisja, nii mõndagi kartes, tubliste oli selle eest hoolitsenud . . .

Peale suurt sündmust kogusid kiriku wõõr- mündrid leerituppa pidulauda, kuna kirikumõisas aristokratia ja waimulik seisus lõunalauda asus.

Juba olid esimesed road söödud, kui järg lihakookide wõi kotlettide kätte jõudis, mis Elsale päris highi otsa ette ajas. Sest õnnetumal kombel oli mamma tõeste haigeks jäänud ja ei wõinud armsale Elsale kudagi abiks olla, ta pidi üksi ju omast jõust enese kunsti näitama.

Toatüdruk, Liisa, tuli suure waagnatäie kookidega ettewaatlikult söömatoa uksest sisse ja lähines kõige enne noore õpetaja poole. Ahnelt lõi Toomas Wortmann kahwli koogile sisse, aga mitte üks ei jäänud kahwli otsa, waid rebenesid puruks, nagu oleks nad saepurust wõi liiwast walmistatud olnud.

"Was, zum Teiwel," sosistas Toomas, ise kangeste punastades, kuna Elsale higipisarad nagu Egiptuse rahe terad otsa peale ilmusid.

Weel korra katsus Wortmann kooki õngit- seda, aga seda hullemine purunesid nad laiali.

"Verflucht, eins noch," sõnas ta kaunis kuuldawalt, andis waagnale kaunis kõwa müksu ja lipsti, keeras waagen Liisa käe pealt ümber ja kukkus ühes terwete ja haawatute kotlettidega põrandale, aga ühtlasi ka Elsa kiljatades tagajärele, kuna Liisa kohmetanult ja ammuli suuga wahtima jäi, kord wahtis ta koogihuniku, kord Wortmanni, kord külaliste ja kord proua peale.

Külalised tõusid ülesse ja asusid kohe minekule, kuna Toomas Elsale weekarawinist wett näo peale tilgutas.

Elsa toibus peagi ja Toomas talutas ta magamisetuppa, kuna wõõrad üheteise järele mine- ma sõitsid. Liisa pühkis põrandat ja nuttis, wahetewahel koogitükki suhu pistes.

Alles õhtu hilja ilmus noor proua punetanud näol magamisetoa wälja, kuna Toomas ta käe alt kinni hoidis ja ta söömatusse teelauda talutas.

Ohtusööma ajal ei juhtunud midagi iseära- list ja toa-Liisa näis kaunis tõsine olewat.

Nüüd on Toomas Wortmannil juba kolm poe- ga ja kaks tüdart, kõik lapsed on isasse tulnud ja

armastawad üliheameelega lihakookisi süüa, kuna mamma Elsa nüüd päris meister nende walmistamise kunstis on ja sagedaste oma tütardele Klaa-

rale ja Helenele, manitsewalt ütleb: „Armsad tütre, tahate kord mehele minna, siis olgu teie ülem hool kotletid, jah, kotletid . . .“

## Rudas Kaarel Kaar Inglismaal käis.

E. R.

Kaarel Kaar oli juba teist kuud ilma teenistuse-  
feta. Kõik ta otsimised jäid asjataks, — tööd ta  
omale ei leidnud. Ja ega ta siis ka iga tööd taht-  
nudki teha, ei — selleks oli ta liiga „peenike“ ja  
haritud (ta oli gümnaasiumi neli klassi läbi teinud  
ja wiiendast laiskuse pärast wälja wisatud).

Ja nüüd, mõõda lin-  
na ringi lon-  
kides, tõusis  
Kaarles kor-  
raga soov, olgu mis on, wäljamaale sõita. Nagu iseenesest tuli temale kange reisimise himu. Kui tore oleks niisama-  
guseid juh-  
tumisi läbi elada, kui nendes ro-  
manides, mida ta lu-  
genud oli.

Kui tore oleks mõõda wõõraid linnasi, kodumaalt kaugel, niisama rännata! Ja muidugi leiab ta wäljamaa suurtes linnades omale ka meelejärele tööd. Siis teenib ta omale natuke raha ja rändab jälle edasi . . . Kaarel naeratas oma ette heameele pärast.

Muidu oleks kõik hea ja korras olnud, ning Kaarles poleks muud tarwis läinud, kui laewale istuda ja Inglismaale sõita (Kaarles oleks nimelt kõige enam sinna reisimine meeldinud), aga raha! Kust raha wõtta? Ja ka kroonuteenistuse aeg jõuab warsti kätte. Kuigi ta kudagi raha saaks, siis jälle ei antaks tal walitsuse poolt wäljareisimiseks luba. Wiletsused igalt poolt!

Siis walmines Kaarles salandõ — ilma kellegi teadmata korraga kaduda . . . Sadamas katsub ta mõne wäljamaale sõitwa laewa madrussega sõprust sobitada, see muretseb tale laewa peale peiduurka ja siis — siis lähewad ta suured soowid täide!

Kaarles asus kohe plaani täidesaatmisele. Aga nii kerge polnud seda plaani täita, kui walmis kawatseba. Nagu saatuse kiuste ei juhtu-

nud mitte ükski wõõra riigi laew sadamasse. Asjata ootas ta.

Kuid wiimaks näis õnn tale wastu naeratawat.

Ühel päewal, kui Kaarles jällegi sadamatrahteris, kus ta wiimasel ajal päris tuttawaks oli jää-



Toidumoonaga tullelini poole.

nud, oma sõbraga laua ääres istudes, sellele oma häda kurtis, astusid kaks mere meest sisse ja istusid nende lähedusesse laua äärde.

Natuke aega kuulafid nad Kaarles jutustust ja hakkafid siis isekeskis midagi rääkima. Kaarles oli neid juba näinud ja pani tähele.

„Te olete wist mõne wäljamaa laewa pealt?“ küsis ta ja kui ta wastuse „jah“ sai, oleks ta hea meele pärast kohe lakke hüpanud.

„Kuus pudelit õlut,“ hüüdis ta, käega oma wiimaseid rahakopikaid taskus kobades ja mõttes rehtendades, kas ta rahasumma sellele suurele raiskamisele wastu jaksab pidada. Aga teha polnud midagi — muidu wantri rattad ei jookse, kui neid ei määrta.

Natukese aja pärast olid Kaarles juba madrus- tega kaubad koos.

Aga polnud enam palju; sellepärast hakkas Kaarles ennast warakult reisu walmis seadma. Mõne kopikaga, mis tal weel järel olid, ostis ta omale suure Europa kaardi (laewa pidi Inglismaale sõitma) ja weel mõned muud tarwisminewad asjad.

Teatud kella ajal sammus ta sadama poole. Seal oodati teda juba. Õnnelikult pääsis ta laewale, kus talle kõrwaline, aga kottpime urgas kätte juhutati. Siin pidi Kaarles nüüd reisu lõpuni peitust olema.



Reegriproua ehtimine pidu jaots.

Rõit jäi vaikseks. Siis kostis kettide ragin, propelleri mühin, ja laew hakkas pikkamisi liikuma.

Iselaadi tundmus, mida Kaarel siamaani veel tunnud ei olnud, wõttis taht wõimust. Praegult lahtub ta oma kodulinna kaugele wõõrile ja ei tea kas ta teda ja oma seal elawaid sugulasi ning tuttawaid enam iialgi näha saab! Kui hea meelega oleks ta veel wiimast korda oma kodupaiga peale waadanud, aga ta ei tohtinud seda, sest siis oleks teda nähtud, ja kõik ta plaanid oleks rikked olnud. Midagi kahetsemise jarnast wõttis temas wõimust. Kas ei oleks parem olnud jääda, kus ta sündinud, kaswanud ja oma wanemad maamulda matnud oli? Aga ei! Edasi! — püüdis Kaarel ennast waigistada ja, oma pisukest pambukest pea alla pannes, heitis ta seina äärde küljeli, et magama jääda. Kuid uni ei tahtnud tulla. Raua wahtis ta mõttes pimedusesse, kuni wiimaks ometi filmad kinni wajusid. Subli norstamine tunnistas, et ta sügawasfe unesse oli sukunud.

Üles ärtades ootas Kaarelt kõige suurem kohtumine. Käega ringi kobades tundis ta, et ta eluruum kolektsiats oli jäänud. Ülestõusmise katse juures lõi ta pea millegi kõwa asja vastu ära. Selgus, et ta lagi korraga madalamaks oli wajunud. Kaarele imestus oli suur, mitte kuldagi ei suutnud ta sellest nõidusest aru saada. Ta hakkas oma peiduurka seinu järele katsuma ja nüüd wiimaks jõudis ta selgusele. Selle aja sees, kui ta maganud oli, oli siia pakktastifi laotud. Sellest aimas ta, et teda pakfideruumi oli peidetud. Et aga temale niisugune paras peiduurgas siia oli jäetud, seda luges ta oma tuttawate Cesti madruste teenuseks.

Parajaste kui ta oma uurimise tööd lõpetanud oli, kuulis ta kuskilt krõbinat.

„Noh, kudas läheb?“ küsis hääl.

„Hüwaste,“ wastas Kaarel lõbusas tujus.

„Minult kõht lööb kurru, — ma pole hulgal ajal süüa saanud!“

„Dota, ma toon kohe,“ wastas hääl ja kadus.

Warsti kuulis Kaarel jälle krõbinat. Madruste tõi süüa. Ühes sõõgiga andis ta Kaarele ka küünla ja tikutoosi, aga manitses nendega ettewaatlikult ümber käia. Kaarel pani küünla põlema ja nägi, et ta arwamine õige oli — suured kaubastid, mis tema siiatulekul niisama mõõda pöranda laiali olid wedelenud, olid wirna laotud ja jätsid eneste wahetele toreda tühja ruumi, kus tema peitus oli. Kuid awaust, kust madruste tale süüa tõi, ei näinud ta kuskilgi. Aga ka selles mõistatuses jõudis Kaarel warsti selgusele. Küünla tule wärisewal walgusel nägi ta, et ühte teistest pisemat kasti kerget waewaga wõis teiste wahelt wälja tõmmata. Kaarel tegi seda, kuid nägi, et selle taga veel üks pakki oli, mida ta ka natuke kõrwale katkus nihutada. Ta katse läks korda. Sündinud awaustest pugest Kaarel wälja. Ümberingi walitses pilkane pimedus. Et ta tuld ei julenud tarwitada, pidi ta pimeduses edasi kobama, kui tahtis oma peiduurka ümbrust natuke tundma õppida, sest ta arwas seda edaspidi tarwis minewat. Ennast ühe ja teise asja wastu tagudes, jõudis ta wiimaks ühte ruumi, kust hele päikese walgus tale wastu tungis. Kui Kaarele filmad sellega natuke harjunud olid, nägi ta, et ülewal midagi luugitaolist lahti oli jäetud. Kaarel pugest veel natuke edasi, aga, häälil kuuldes, ronis ruttu tagasi, sest kartis kapteni, wõi kellegi teise ülemaga kokku puutuda. Madrusteid poleks ta kartnud, sest need ta laewal olemisest juba muudugi teadsid.

Natuke aega kuulatas Kaarel lähinewaid häälid ja ronis siis oma peiduurka poole jälle tagasi. Sinna jõudes nihutas ta kasti wanadele kohtadele tagasi ja hakkas küünlatule wilkuwal walgusel kaarti uurima.

Teine reisupäew jõudis lõpule ja algas õõ, see õõ, mis eluaeg Kaarele meelest ei lähe.

Täna olid tuttawad teda, kui kapteni laewalael polnud, korra ka oma peiduurfast lubanud wälja tulla.

Aga see jalutuskaif pidi Kaarele peaaegu õnnetult lõppema. Ta jäi liiga kauaks wälja ja sel filmapilgul, kui ta oma peiduurfasse juba tagasi mõtles minna, ilmus korraga kapteni laele. Poleks Kaarel ennast karmeste kõiehunikuga taha peitnud, oleks ta reis õnnetult lõppenud, aga nüüd, õnneks, ei näinud kapteni teda. Seal wiibis ta nii kaua kuni kapteni jälle oma kajutisse tagasi läks. Siis pugest Kaarel karmeste oma peiduurfasse ja ei awaldanud enam soowi sealt wälja tulla.

Ja nüüd algasti see „hirmus“ õõ! Juba õhtul oli laew natuke rohkem liikuma hakanud, kui harilikult, aga nüüd hüppas ta päriselt, nii kui Kaarel

arwas, sest tema polnud suuremat lainetamist enne veel tundnud.

Ühes laewa kiikumisega tundis Kaarel ka, et ta süda pahaks hakkas minema, olgugi et ta merehaiguse wastu küll üsna kannatlik oli...

Natufese aja pärast oli ta juba tubliste enesega „ametis“...

Teisels hommikuks waikis lainetamine.

Kui madrus Kaarlele peiduurtasfe süüa läks wiima, leidis ta Kaarle kahwatanult küljeli olewat ja kõiki „seda kupaust“ maa põhja sajatawat...

Kolmas päew läks Kaarlel ilma juhtumisteta mööda.

Jõudis neljas päew.

Laew lähines oma eesmärgile — Hulli linnale.

Seda, kudas nad sadamasse jõudsid, Kaarel ei näinud, sest ta pidi wagusi all pakkimiseruumis peitus olema, et kapten teda ei näeks, kes kõik selle aja laewa lael wiibis. Ainult kettide kolin, mürin, kärin kostis Kaarle „kabinetti.“

Uudishimu ja ühes sellega nagu salahirm wõttis ta's wõimust. Esimest korda mõtles ta selle peale, kuhu kõige esite minna!

Wõõras linn, wõõras keel, mis pidi ta tegema hakkama! Wene keelt oskab ta ja natuke ka Saksa keelt, aga need siin ei aita.

Kostis sammude müdin, rääkimine ja keegi hakkas Kaarle peiduurka eest kastisi kõrwale nihutama.

„Ruttu paati,“ hüüdis madrus, wiimast kasti eest ära tõstes. „Kapten läks asjatalituse pärast maale ja „teisi“ pole lael... Nüüd on paras aeg.“

Kaarlel pugus ruttu oma peiduurtast välja ja tõttas, ärewuse ja ruttu pärast komistades ning korra wõrras, ärewuse ja ruttu pärast wõimistades ning tõtta trepist alla kukkudes, laewalaele ja hüppas paati, mida madrused pisufese maksu eest, mis Kaarle wiimastest kopikutest koos seisis, siia olid muretšenud. Südamlikult tänas Kaarel madruseid ja, nendega jumalaga jättes, lihtas paadi laewast eemale. Paadimees, sõnawaene inglane, tufase näoga ja juure kullininaga, hakkas sõudma.

Nüüd alles waatas Kaarel oma ümber. Tuhanded laewad kiikusid weepinnal. Terwe mastide mets ümbritses teda. Wiimast korda waatas ta veel „oma“ laewa poole, aga ei leidnud seda teiste wahelt enam üles.

Kaldbalt kostis wali ingliskeele kõne. Hobused, wanakrid, inimesed liikusid kiireste läbisegi. Plokid krägisesid kastisi wastu wõttes ja neid laewale laadides. Sõetolm keerles õhus.

Paat lähines kaldbale.

Kaarlel kumardas tänutäheks sügawaste paadimehe ees, kes imestanult ta otja wahtis, ja hüppas kaldbale.

Nüüd oli ta Inglismaal. Wäljamaal, kuhu ta nii wäga oli igatsenud. Aga kuhu poole pidi ta kõige esite sammud pöörama? See oli alles küsimus! Ta surus oma pisikeste pambu, mille sees Euroopa kaart krobises, kõwemine kaenlasse ja waatas ringi. Siis pani ta omale paberost madruse



Õõbusad lapsed.

antud tikkudega, mis ta oma tasku oli jätnud, sest omad oli unustanud ta kaasawõtmata, suitsfema ja waatas jälle ringi.

Seal jalutasid inimeste seas mõned isandad ja waatasid wahetewahel, kudas siin wõi seal kaupa peale laaditi. Üks neist oli juba kauemat aega Kaarelt filmitsenud ja lähenes nüüd temale.

„Te olete siin wist wõõras,“ küsis ta wenekeeli, wiisakalt kübart fergitades.

Kaarlel oli wenekeelt kuuldes hea meel ja kohe tõusis ta's mõte, et selle isanda käest ehk mõnda juhatust siinse elu kohta wõib saada ja sellepärast ta'ga sõbrustama peab katsuma. Oleks ta aga seda teadnud, et sadamates riigiwaliituste poolt priiriides salapolitseinikud walwawad, kes äraputkajaid finni püüawad, siis oleks ta ettewaatlikum olnud.

„Jah,“ wastas ta.

„Ja teil ei ole wist ka tööd ega teenistust siin teada?“

„Ei ole.“

„No waat', mina olen heameelega walmis oma suguwendi aitama ja wõin teile kohe hea koja soovitada. Nagu ma näen, olete teie ju wist ka wenenlane?“

„Ei wenelane ma ei ole, aga eestlane...“

„No üks ta puhas, wenelane wõi eestlane! Ühe riigi alamad iffagi! Aga nii, kui ma teile ütlesin, wõin ma teile kohe koja muretšeda, olete nõus?“

„Rõõmuga! Saan wäga tänulik olema,“ wastas Kaarel, heameele pärast naeratades. „Olge head,“ sõnas ta paberostkarpi, mis ta veel Tallinnas oli ostnud, lahti tehes ja oma uuele sõbrale suitsu pakkudes.

„Aga kas teil passi on?“ küsis korraka wõõras.

„Mis jaoks seda tarwis läheb?“ küsis Kaarel imestanult.

„Noh, teenistuse asjus muibugi.“



Suurelinna daam.

„Ja on,“ vastas Kaarel oma Wenemaa pasfi, mida ta igaks juhtumiseks kaasa oli võtnud, taskuraamatu wahelt wälja wõttes.

„Aga kas teil siiatulemiseks luba on?“

„Aga mis see siis teisse puudub, seda ei lähe ometi teenistuse asjus tarwis?“ küsis Kaarel, paha aimates, ja peitis ruttu oma pasfi taskuraamatu wahele tagasi.

„Ah, ei puutu minusse,“ kurjustas korraga wõõras ja wilet taskust wälja wõttes, wilistas ta.

Ruttu, nagu maa alt, ilmusid mitu teist isikut weel sinna ja Kaarelt, endi wahele wõttes, sammusid nad linna poole.

Kaarel oli nii kohkunud, et sõnagi ei osanud lausuda...

Seda wiidi Wene konsuli juure. Et Kaarle raha koguni otsas oli, anti tale sealt rubla raha ja saadeti juba tunni aja pärast ühe Wenemaale sõitwa laewaga Tallinna poole jälle tagasi. Kõik Kaarle wastuwaidlemised ei aitanud midagi. Seda ei wõetud kuulda.

Mõne päewa pärast hakkasid juba Tallinna tornid paistma. Olgugi, et Kaarel oma äparduse üle küll wihane oli, waatas ta siiski heameelega, nagu oleks ta mitu aastat juba rändamisel olnud, lähinewat randa.

Weel natute aega, ja laew peatas sadamas. Siit saadeti Kaarel politseisse, kus ta käest allkiri wõeti, et „Kaarel Kaar“ enam ilma lubata Wenemaalt ei lahkuks.

Siis ainult lasti ta wabaks.

Pikkamisi, peaaegu wastutahtmist, sammus Kaarel oma endise kodu poole, kus ta kahe parema sõbraga oli elanud ja kelledele ta ükfinda suure saladuse all oma plaani oli awaldanud. Need olid sellest wäga waimustud olnud ja lubanud ise ka, tingimata, „selsamal teel järele tulla. Ja nüüd niisugune lops! Teised naerawad ta wist küll igaweste wälja!

Kaarel sülitas wihaselt.

Korraga tuli tal hea mõte. Kes sunnib teda tött rääkima? Lollus! Ta waletab neil suud, filmad täis ja jääb weel kangelaseks pealegi. Kaarle meel läks rõõmsamaks ja ta hakkas kiiremine sammuma.

„Aga siiski,“ sõnas ta, „ega see käit weel nii jää, teine kord katsun uueste ja siis teen juba targemine!“

## Oh, ilusad need silmad!

Romance.

Oh, ilusad need silmad,  
Kui päiksepaistsed ilmad,  
Te läige südant wõidab  
Ning armastuses köidab.  
Teid tihti näha ihkan,  
Kuid mõnikord ka wihkan,  
Mu rahu teie wõtnud,  
Mind igatsema jätnud.

Oh armsad, nõiduslikud silmad!  
Ükskordki weel mu eluteel  
Teid näha tahaksin, mu armsad silmad,  
Siis sureksin ma, mul oleks rõõmus meel.

Kui teie ligi seisan  
Ja pilgu teisse heidan  
Siis süda kiirelt tuksub,  
Te helk mind eemal kutsub —  
Kus waikind ilmakära,  
Seal peidaksin end ära  
Et näha teie walgust,  
See tooks mu elul algust.

Oh armsad, nõiduslikud jne. —

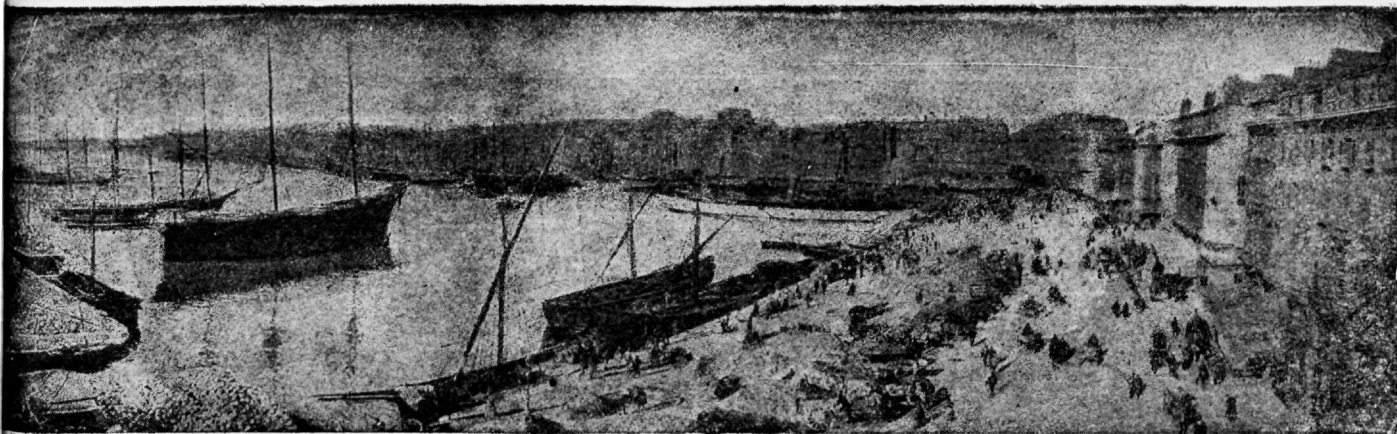
J. K-ja.

## Mötteterad.

Wanapoiss olla ei ole kunst, aga selleks peab ka jääma!

\*

Kui sa täna laiselda wõid, siis ära lükka seda wõimastlust homse peale. Kes teab, kas sul homme selleks aega jatkub.



## Mõjuw abinõu.

John Monterry ei olnud seniajani üleüldisest jutuaajamisest osa wõtnud, nüüd aga sõnas ta:

„Igaüks on juba oma loo ära jutustanud, ja nii on siis järg minu käes.

Selle loo kuulsin ma isikult, kes ise sinna sekka oli segatud, ja mul on põhjust uskuda, et ta tõepõhjal seisab. Muidugi lubate mind aga loo tegelaste nimesi muuta ja sündmusepaika enda teada pidada.“

„Nimed ja paik pole asja juures tähtsad,“ tähendas keegi juuresolijatest.

„See on ka minu arwamine,“ tõendas Monterry ja algas siis jutustamist:

„Kusagil Europa merekaldal seisab mängumaja, mis terwe ilma mängijatele tuntud. Rõneldakse, et selles mängupõrgus nii mitmedki miljonite omanikuteks on saanud, tõenäolisem on aga see, et suurem hulk seal oma warandused kaotawad.“

„Sisesejuhatus on õige pühalik,“ tähendas keegi. Waheleräätija sunniti teiste juuresolijate poolt waifima.

„Nii siis,“ jatkas Monterry jutustamist, „mõne aasta eest juhtus, et filmapiiril kerget suitsuwinet ja selle järele ka halli, laia laewakeret filmati. See oli soomuslaew. Ta jäi kaks kilomeetrit linnast eemal, peaaegu mängupõrgu wastu, ankrusse. Masti otfas lehwis tal Amerika lipp.

Kust ta tuli? seda ei teatud. Ja see ei ole ka tähtis! Üks asi oli aga kindel, — et niihästi madrused, kui ka ohwitserid ammuft aega jalga kindlale maale ei olnud tõstnud. Sellespärast nähtigi mõni tund peale seda, kui laew ankru wälja oli heitnud, paatisi kalda poole weniwat.

Soomuslaewa komandöriks oli Georg Smith. See oli wana merekaru, kellel küll wist kõik ilma-jaod juba nähtud olid. Teda peeti kindla tahtewõimuga ja raudse rusikaga meheks. Teda armastati ja kardeti ja kuulati pimedast peast ta sõna. Peab arwama, et ta ka inimese hingeelu sügawamaid saladusi teatawal mõõdul tundis. Seda näi-

tab wähemalt asjalugu, et ta enne, kui mehed maale lastis, oma ohwitserid kokku kutjus ja nendele järgmise hiilgawa kõne pidas:

„Lapsed, siin linnas on mängupõrgu. Mul ei ole õigust teile ära keelata sinna minemast. Kuid esimene teie seast, kes mõne lollusega hakkama saab, wiskan ma laewaruumi põhja, nagu wana waadi, ja sinna jääb ta seniks, kuni me kord Amerikasse tagasi oleme jõudnud. Saite aru.“

Esimene ohwitser aga, keda mängupõrgu saalides nähti, oli . . . komandör ise.“

„Wanasõna ütleb,“ tähendas siin Larywelle wahel: „Mis ma räägin seda tee; mis ma aga teen, seda ära mitte tee!“

„Nii ka on! Smithi ei rahuldanud mängulaudade ümber hulkumine. Ta pani esialgul katseks wäikse summa wälja, ja — wõitis.

See ootamata wõit aga ajas tema ärewusesse. Peale pikka kahtlemist istus ta uueste laua taha. Ja õhtuks oli wana merekaru suure summa — kaotanud . . . Ta pööras kirudes ja wandudes soomuslaewa peale tagasi.

Mõistagi, et ta endale sõna andis järgmisel päewal maale mitte minna. Et aga sedalaadi töotusi kunagi ei peeta, siis istus ta teisel hommikul juba warakult paati ja läks maale jõudes otsesed mängupõrgusse.

Ja seal wõttis mänguking Smithi üle lõpuliikult wõimust.

Ta ei mänginud mõne päewaga mitte ainult reisu peale kaasa wõetud raha maha, waid peale selle weel hiigla waranduse, mille ta Amerikast järele lastis saata.

Kuid see ei oleks weel midagi tähendanud, kui Smith ennast mängukireft weel kaugemale kaasa poleks lastnud kiskuda. Kui ta ennast puupaljaks tehtuna nägi, läks ta peast nagu segaseks.

„Ma pean wõitma, pean wõitma!“ kordas ta wahetpidamata. „Ma olen kindel, et mul hästi läheb.“





Suvised päeval mereäärdes linnas.

Sellest meeletust mõttest joowastatult ei wiitanud ta enam kaua. Ta wõttis laewakasast raha. Onne tal aga ei olnud. Teise päewa õhtul nägi ta, et kõik raha, mille wastutawaks hoidjaks ta walitsuse poolt oli määratud, otsas oli. Uge palawik wõttis mehe üle wõimust. Tema kajuti laua peal hiilgas rewolwer . . .

„Ja Smith laskis endal kuuli pähe!“ hüüdis keegi pealkuulajatest.

Monterry raputas waikselt pealt:

„Kui Smith oma elu enesetapmisega oleks lõpetanud, oleks lugu kõige harilikum ja igapäisem olnud, ja ma oleksin ta teile jutustamata jätnud.“

„Ja mis ta siis tegi?“

„Kannatage veel üks filmapill, ja te kuulete kõik! Smith mõtles ka tõeste enesetapmise peale. Mitte ainult enese ja oma perekonna ei olnud ta puupaljaks teinud, waid ta oli ju ka kurjategijaks saanud. Amerikasse jõudes oleks teda jalamaid wangitorni pistetud.“

Kuid see raudne inimene ei kaotanud ka õnnetuses oma hiigla-tahtejõudu.

Ennast surmata, selle mõttega ei tahtnud Smith kudagi leppida. Ja seal tuli ta põrgulise ning weidra mõtte peale.

Ta käs kis enese kaldale wiia, läks seal kohe mängupõrgusse ning las kis ennast direktorile teatada. Ta lasti ka kohe direktori jutule.

„Austatud herra,“ algas Smith jalamaid, „ma olen soomuslaewa komandör, mis just teie maja wastas ankrus seisab. Ja teate, mis asi mind teie juure tõi: ma mängisin teie põrgus siin terve oma waranduse maha! Aga see oleks weel tühine asi, kui ma peale selle ka nelikümmend tuhat franki walitsuse raha ära poleks mänginud. Kui ma Amerikasse jõudes seda raha kaetud ei saa, olen ma kadunud inimene.“

Direktor, kes sedalaadi diendustega harjunud oli, wastas hoolimata:

„Austatud herra, mul on teist tõeste kahju, kuid teid polnud keegi mängima sundinud! Meie ei wõi sinna midagi parata, et teie oma waranduse ja peale selle ka laewaraha ära olete mänginud.“

Wana mereka u nägu läks ärewuse pärast punaseks:

„Teie effite. Teie wõite sinna parata!“

„Ja kudas?“

„Kui te need 40 tuhat franki, mille eest ma wastutama pean, mulle ilufaste tagasi annate!“

„40.000 franki?“

„Täpipealt nii!“

„Olete teie hulluks läinud?“

„Sugugi mitte.“

„Ja teie arwate, et me teile selle raha tagasi anname?“

„Ma olen selles kindel.“

„Teie ei oleks pidanud seda raha ära mängima.“

„Ja teie ei oleks pidanud teda wastu wõtma.“

„Wõi nii! Austatud herra, kui me nii kõigile kaotajatele raha tagasi peaksite maksma, mis meist siis järele jääks?“

„Ja tõeste — mis teist siis järele jääks?“

„Jätke naljatamine, austatud herra. Meie talitame teiega niisamuti, nagu teistegagi oleme talitanud.“

„Seda ei tee teie mitte!“

„Ja mis pärast mitte?“

„Seft et mul abinõu käepärast on, mis teid minu nõudmist täitma sunnib.“

„Ja see oleks?“

„Minu soomuslaewa suurtüki!“

„Teie tahate . . .“

„Kahtlemata! Minu wiimane tingimine: kui täna õhtuks nelikümmend tuhat franki kullas laewa peale tagasi pole toodud, awan ma tuleandmise, ja ma annan oma sõna selle peale, et tunni aja pärast siis teie mängupõrgust ja ka teist endist, austatud herra, enam jälgegi järel ei ole!“

„Aga see oleks kuritöö! See oleks ju lausa wägiwald! See oleks . . .“

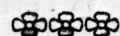
„Sõnad siin ei aita! Nagu öeldud, nii ka sünnib! Nägemiseni! Teil on õhtuni walituts aega: kas nelikümmend tuhat franki ehk suurtüki pommid, kumba te soowite!“ Ta kumardas ja kadus.“

„Ja mängupõrgu maksis?“ küsisid kõik korraga.

„Muidugi! Tund hiljem sai komandör nelikümmend tuhat franki kuldrahas kätte. Ösel läks soomuslaew merele, ja seft saadik ei ole Smithi selles linnas enam nähtud.“

„Kirewase pärast! See oli küll ülearu suurte nõudmistega mees! Kui kõik samuti teeksid, nagu tema . . .“

„Jah, aga kõigil ei ole mitte soomuslaewa suurtüki abiks wõtta.“



## Walgus trepi peal.

Ksenia Petrowna oli ärewil. Tal oli tahtmine seda läbi elada, millest ta seni ainult oli kuulnud ja lugenud, aga ühtlasi tundis ta ka hirmu. Täna õhtul peab ta üksi Wössotski juure selle poissmehe korteri minema. Nad said alles hiljuti tuttavaks, ja Wössotski hakkas teda kohe armastama. Saadab lillesi, kirjutab. Ksenia Petrowna ei pööranud alguses selle peale tähelepanekut ja wihastas koguni: ta mees, Wolodja, oli sõjawäljal, kuidas wõis ta teda petta.

Wolodja — armas, õrn. Kuidas ta jumalaga jättes Ksenia käsi suudles, talle silma waatas, sõbralik ning nukker, ja päris: „Sa ei unusta? Ei hakka teist armastama? . . .“

Ja siis sai Ksenia juhtumisi oma institutsõbranna Siina Kohni juures Wössotskiga kokku. See ei meeldinud talle. Talle näis wastumeelt Wössotski aeglane ning iseäralise rõhuga kõnelemisewiis ja waewalt märgataw Poola wäljarääkimine, samuti ta waade, tume ja läbitungiw.

Theelauas istusid nad kõrwati, ja Wössotski kõneles, Ksenia pealt pilku pöörmata, kõneles wahetpidamata. Ja kui Ksenia Petrowna kojuminekuks üles tõusis, palus ta luba saatma minna.

Siina Kohn kutsus eeskojas oma sõbranna kõrwale ja lausus naljatades:

„Soowin õnne . . . Wõit . . . Ainult hoiad end, madame . . . Temast räägitakse nii mõnda Don-Juan!“

Ksenia Petrowna punastas. „Rumalus! . . .“  
Teel hakkas Wössotski oma armastusest kõnelema, sellest imelisest, nagu lennates tulnud tundmusest:

„Ma ei tea, mis minuga on. Seda ei ole kunagi enamalt olnud . . . Waewalt olite teie sisse astunud, kui aru sain, et teid armastan.“

Ksenia kehtas õlgu:

„Tõepoolest, see on imelik . . . Ma ei ole sellega harjunud . . .“

Nad jätsid külmalt jumalaga. Wössotski ei suudelnud kättki.

Kuid järgmisel päewal saatis ta Kseniale suure korwitäie maikellukesi. Ksenia Petrowna armastas wäga maikellukesi ja rõõmustas tahtmata kingituse üle. Järgnesid sedelid, kirjad, weel lilled. Wössotski palus luba Ksenia juure tulla — ja wiimane kutsus teda päewal theele.

Ksenia ehtis end natukese, kattis laua walge, puukõwa riidega, ostis Prantsuse küpsetist — kuid Wössotski jäi nagu millestki rahuldamatuks.

„Ah, kõik see ei ole nii. Teil on siin toatüdruk, teie poeg . . . See ei ole see. Ma ei wõi, ma ju armastan teid.“

Ksenia Petrowna naeratas:

„Mis wõin ma siis teha?“

„Tulge minu juure. Ma palun teid wäga. Keegi ei näe, keegi ei saa teada.“

„Ei, tõepoolest, see ei lähe.“

Wössotski tõusis kahwatult üles.

„Jumal teiega. Ma ei ütle rohkem midagi. Ma näen teid läbi . . . teie olete — kuri ja südametu.“

Ksenia Petrowna sai haawatud.

„Ei, ma ei ole kuri ega südametu . . .“

Teie olete imeline, tõepoolest . . .“

„Kallim, armsam, andke andeks. Olen süüdi, tean seda, kuid tulge minu juure . . . Ma palun teid wäga. Mulle oleks nii suur õnn teid enda juures näha.“

„Tõeste, mis selles siis halba. Miks mitte minna. Nii teewad ju kõik . . . Ja Wolodja ei saa teada. Ja ma ei peta teda, ma armastan teda,“ mõtles Ksenia kaheldes ja lausus wiimaks:

„Hea küll. Kui teie seda nii wäga tahate . . .“

Wössotski suudles ta käsi, istus weel mõne minuti ja sõitis ära, õnnelik ja õrn.

See oli eila, aga täna kell 10 peab Ksenia tema juure minema.



Ratjawälane.

Ksenia Petrowna kammis end kaua, teadmata, kuidas parem on juukseid üles panna, tõmbas oma armsama rohelise kleidi, mis pärast pulmi õmmeldud ja hiljuti ümber tehtud, selga, waatas peeglisse ja naeratas rahul olles iseendale.

Kuigi ta Wössotskit ei armastanud, tahtis ta talle meeldida. Talle oli meelejärele, et see mitte enam noor, rikas ja waba mees teda, arglikku ja wilumatut, austab. Mis on ta elus näinud. Pärast institudi lõpetamist mõni aasta mahajäetud nurgas, ema juures, siis kokkusaamine Wolodjaga ja lühike waikne ning rahuline õnn . . . Wössotski awas talle uue ja ahwatlewa ilma, ja kuulates tema jutustusi ning awaldusi tundis Ksenia Petrowna mõnikord mingisuguseid kõlbmata mõtteid peast läbi wilksatawat.

Ta astus wälja ning kutsus woorimehe.

„Parem kui tramwais, muidu wõib ta weel näha, et jala lähen . . . Ja siiski, mispärast ma lubasin minna? . . .“

Woorimees sõitis tasa, odawalt. Tundus kewade hingust ja mere ligidust. Puhus pehme õrn tuul ja kandis läänest punaseid laiu pilwi.

„Teine kord ma enam ei sõida . . . Ehk saab Wolodja weel teada . . . Kuid ta on kena, see Wössotski . . . Ja näib, et ta mind tõeste armastab . . .“

„Woorimees, nr. 16, parade uks . . .“

Ksenia Petrowna astus sisse ja küsis hooletult:

„Kas siin elab Wössotski?“

„Jah, olge head,“ ja uksehoidja juhtis ta tõstetooli.

Kolmanda korra wahekojas ootas teda juba Wössotski.

„Mu armas, kui õnnelik ma olen . . . Jakuidas ma teid tänan.“

Ksenia Petrowna oli natukese äritatud. See sissekäigu toredus, waibad, lilled, see hiilgaw eeskoda, ilma kappideta, millel tolmunud kartongid, — kõik see oli talle harjumata.

„Jah? Teie ootasite mind? Imeilus ilm, ma tundsin sõidust lõbu.“

Wössotski aitas teda kerge palitu ära wõtta, wõttis nagu kallisasja ta käekoti.

„Läheme kabinetti.“

Kabinetis oli poolpime. Nurgas kaminas põlesid söed sinistel tulukestel.

Olid näha pehmed, sügawad tugitoolid, nahad, sõjariistad seintel. Tundus kanget sigari ja lilled lõhna.

„Siin ma elan, siin tunnen igawust,“ ütles Wössotski natukese laulwal toonil ja kattis silmad kätega, nagu järel mõteldes wõi nuttes.

„Teil on nii hea . . .“

„Nüüd — ja. Kui teie siin olete.“

„Ah, mis te räägite . . .“

Ta istus toolile.

Wössotski ütles aeg-ajalt, nagu iseendaga kõneldes, mõne lühikese, katkelise lause, kergelt nukralt, kergelt waimustatult, ja waikis jälle.

„Lähme, wõtame einet. Ja siis . . . istute teie minu juures . . . kaua, kaua . . .“

Ja Ksenia nõrka kätt wõttes tõstis ta selle aeglaselt oma huulte juure ja waatas talle silma palawalt ja ihaldawalt . . .

Söögitoas särawal laual seisid peened toidud.

„Kas tahate kawiari. Siin on wiin, — praegu on see haruldane. Mul on teda weel palju . . .“

Ksenia Petrowna tundis piinliku olewat — üksi selle wõõra, hiljuti tuttawaks saanud mehe juures.

Kõik tegi teda kohmetuks. Ja kõnelda ei olnud millestki. Mees awaldab oma armastust ja nukrust — millest ka temal kõnelda? Wolodja seltsis ei waikinud ta kunagi, jutustas alati millestki, tuletas midagi meelde . . . Armas Wolodja, kallid, mitte kedagi ei armasta ta peale tema! . . .

„Aga kas teate . . . mul ei ole mehelt juba kolm nädalat ühtki teadet.“

Wössotski küsis osawõtlikult:

„Tõeste? Missugusel wäerinnal wiibib Wladimir Konstantinowitsh?“

„Ei tea . . . Oli kusagil Warssawi taga . . . Nüüd ei tea.“

„Noh, aitab Jumal, läheb kõik hästi.“

Ta jäi wait ja ohkas.

„Kui tühi oleks elu ilma armastuseta . . . ilma niisuguste kokkusaamisteta.“

Ksenia Petrowna sõi wiinamarju. Ta küsis:

„Kas tõeste?“

„Ja kas teate,“ jatkas Wössotski, talle wastamata, „ma aimasin teid ette . . . kokkusaamist teiega . . . ammu, ammu. See ei ole juhus, see on õnn.“

„Kellele?“

„Meile.“

Ksenia Petrowna tõstis pilgu üles ja hakkas natukese kartma. Wössotski waatas ta peale seisatawal ihaldawal pilgul.

Ksenia katsus naeratada.

„O, miks olete teie nii kindel?“

„Sellepärast, et ma seda tahan.“

Ta tõusis üles ja ligines Ksenia toolile. Ksenia tõusis ka üles.

„Mis teiega on?“

„Ei midagi, ei midagi, ma armastan teid, ma ainult armastan teid.“

„Sergei Wikentjewitsh!“

„Jah, jah, ma tahan nõnda . . .“

Ta wõttis Ksenia õlgadest kinni ja suudles, kumardades, aeglase suudlusega.

Wössotski tundis, et Ksenia Petrowna nõrkeb ja wäriseb ta käte wahel, kuid ei katsu wabaneda, ei tõuka teda ära. Tähendab, kõik läheb hästi. Tähendab, ta on nõusolew ja õrn.

Wössotski tahtis teda suudelda — nagu alati — silmade peale ja märkas korraga, et ta nutab.

„Ksenia Petrowna, mis teil on?“

Ta wajus, wärisedes ja nuuksudes, tugitoolile.

„Ei midagi, see läheb mööda . . - see läheb kohe mööda.“

„Wõib olla, tahate wett?“

Ksenia Petrowna raputas pead:

„Ei, ei ole tarwis . . . Teate, ma olen nüüd nii närwilik . . . Mulle tuli Wolodja meelde . . . Teie suudlesite mind . . .“

Wõssotski kortsutas waewalt märgatawalt kulmu ja ütles naljatades:

„See on esimene suudlus pärast teie mehe ärasõitu? Teie olete süüta, nagu ingel . . .“

Ksenia Petrowna tahtis nutmist järele jätta — on ju häbi! — kuid ei saanud. Kurwad ja imelised mõtted äritasid ja piinasid teda.

„Teate, ma kardan nii väga mehe pärast . . . Wolodja pärast . . . Kus ta on? . . Terwel kuul ei ole sõnagi kirjutanud.“

Wõssotski wenitas igawalt:

„Ja—-a?“

„Millestki ei saa ta aru,“ mõtles Ksenia Petrowna ja waikis.

Tuled kaminas kustusid. Ainult söed hõõgusid weel, lagunedes ja tuhmudes.

Wõssotski istus jälle Ksenia Petrowna jalgade ette.

„Armsam, kallim, ei pea nutma, ei pea nii närwiline olema.“

Ta wõttis Ksenia käed ja hakkas neid, nagu lapsel, südamikult silitama ja suudlema.

Ksenia Petrowna istus liikumata, pea norus, ja waatas niiskete silmadega ühe punkti peale.

Korruga tõusis ta üles.

„Ei, ma ei wõi . . . Ma ei tea, mis minuga on. Mul on niisugune hirm . . .“

Ja hakkas jälle nutma.

Wõssotski tõusis aeglaselt üles, tõi klaasi wett ja ütles natukese külmal:

„Kallis, teie olete wist haige . . . Ma olen väga kurb, kuid . . . ma mõtlen, teie peaksite koju sõitma ja puhkama . . .“



Mis näeb ta küll unes?

Ksenia Petrowna hakkas kiirelt kõnelema, pisaraid neelates ja edasi-tagasi käies:

„Jah, jah . . . ma sõidan. Wabandage, ma ei tea, ma olen haige, muidugi . . . Ma ei oleks pidanud teie juure sõitma . . . Muidugi, muidugi, ei oleks tarwis olnud.“

Ta jooksis eeskotta ja hakkas üleriideid selga tõmbama.

„Ma ei tule kunagi teie juure . . . mitte kunagi . . . Ma ei wõi.“

Wõssotski naeratas wiisakalt ja rahuliselt.

„Olen süüdi, kui teid kuidagi olen haawanud. Loodan, et vähemalt end saata lubate?“

Ksenia Petrowna, kes jõuetult ja kahwatult seina najale toetas, lausus waikselt:

„Palun . . . Arge olge pahane mu peale.“

„Ei, mis te räägite . . . Närwid, ma saan aru . . .“

Õõ oli soe ja selge. Kõrgel sinkjas, piima-taolises udus näisid harwad wäiksed tähed.

Neewal ujusid üksikud suured laewad tähtsalt ja aeglaselt, nagu warjud, kadudes öösse udusse.

Ksenia Petrowna jäi aegamööda rahuliseks.

Wõssotski otsa waadates ütles ta unistades ja natukese pilkawalt, nagu talle järele aimates:

„Kui hea oleks sõita niisugusel laewal.“

„Kuhu?“

„Ükskõik. Ikka kaugemale, kaugemale . . . Mis lööb see kell? Kaksteistkümmend?“

„Ei, aeg on wist hilisem.“

Nad waikisid wähe.

„Teie ei ole pahane?“

„Mispärast?“

„Nende pisarate, hüsteria pärast?“

„Ei. Kuid see ei tohi enam korduda.“

Wõssotski waatas käskiwalt ja waljult Ksenia Petrowna otsa. Wiimane ehmatas ja taganes troska äärele.

„Jätke mind. Ütlesin ju teile, et enam teie juure ei tule.“

„Aga mispärast?“

„Ma ei-taha . . . Ma lubasin Wolodjale . . .“



Sommikutund.





## Wiimane õhtusöök.

Amerika jutuke. Ainetel X.

Wangimaja kongis istus punasepeaga Georg ja sõi õhtust. Läbi tolmunud tillukese ainate tungisid loojaminewa päikese punetavad kiired sisse ja joo-nistafid hallile seinale segase, kujuta pleki.

Georg sõi õhtust wiimast korda.

Täna nägi õudne kambrikene eneses koguni aruldasi külalisi.

Kräunudes awanes raske uks, mitu tähtsat isandat, mustades kuubedes, astusid sisse ja jäid tähtsalt ridamisi ukse juure seisma.

Üks isandate seast, kõige paksem ja wististe kõige tähtsam, luges paberilt, et kohtu otsus „punase Georgi“ üle kinnitatud on ja et „suur õigluse akt“ homme hommikul täide saadetakse.

„Kurad neist aru saab, neist suurtest isandatest! Tahawad inimese ära kagistada, aga kõnelewad, nagu teatris. „Suur õigluse akt“... Küll mõtlewad aga konksu wälja!“

Georg raputas pead. Kui homme, siis homme. Eks see ole ju ükspuhas.

Täna lubati, et ta enesele ise õhtusöögi wõib tellida. Olgu meheks sellegi eest, et inimest tühja kõhuga ei lasse ülesse puua.

Kui ta enesele praetud kogerjaid oli tellinud, tuletas Georg weel kord terve kohtupidamise pildi meelde.

Kõneles kaitsja. Kõneles hästi, nii haledaste, et Georg oleks peaaegu nutma puhkenud.

Tema, see on kaitsja jutu järele, tuli wälja, et paremat inimest, kui Georg enam ei olegi ja et, kui ta aitas teisel inimesel oma furnud esiwanematega kokku saada, siis oli see kõik juhtumisi, ilma tema süüta.

Ja tõtt öelda, ega's Georg ju esimesena riidu norinud...

Kui kaitsja kõne lõpetas, waatas Georg uhkelt rahwa peale ja mõtles:

„Näete, misfugune ma olen? Palju'ks on teie seas farnaseid häid, tublisi inimesi?“

Kuid seal hakkas teine kõnelema, sihuke must, filmad teisel pungis nagu wähil. Juba ammugi ei meeldinud Georgile tema nägu, ja, nagu selgus, mitte asjata.

Pooletunnilise kõnelemise järele tegi see must sõrmede peal selgeks, et Georg kõige hullalainund kurjategija on, keda iial ilma peal nähtud, ja et kui ta inimese tappis, siis peab seaduse järele ka Georg ära tapetama.

Georg pole just iseäranis tugew seaduse tundmises, ja nii pidi ta wastu tahtmist musta sõnu uskuma.

Ja... Nii siis homme hommikul...

Georg neelas ahnelt oma kogerjaid.

Tema kõrwal istus wangimaja ülewaataja abiline ja kõneles temale ilusaid asju õiglusest ja inimeste headusest.

Georgi süda sai täis.

Tahawad inimese õkka lömmata, ise aga seletawad õiglusest ja inimeste headusest.

Ta tahtis parajaste oma mõtteid selle kohta õige kõwade sõnadega awaldada, kui tal korraga weri näkku walgus ja ta meeletult läkastama hakkas.

„Mis teil on?“ küsis ülewaataja abiline, kohkunult pingi pealt ülesse karates. „No, kõnelege ometi, kurat teid wõtku! Kas ajasite luu kurku wõi? Mis?“

Ta tagus Georgile rusikaga selga ja andis tale head nõu:

„Toppige sõrm kurku! Sööge tükkide leiba ära. Jooge wett! Oh Issand! No, kes süüb niisid farnasel ajal kogerjaid! Teie olete arust ära!..“

Wangimaja arst ruttas sinna.

„Luu läks kurku? Mis? Pole wiga, küll saab abi.“

Ta keeras parema waruka ülesse ja pistis sõrmed Georgile suhu.

„Kus ta siis on? Mis? Dodake...“

Isääralise peegli abil leiti wiimati äraandlit luu ülesse.

Ta oli just kõrisõlme ligidale, ilanaha kortsude wahela, kinni jäänud.

„Tubli. Kohe tirime ta wälja.“

Arst wõttis läikiwa pulgakese, millele wäike käsna tükk külge oli pandud.

Wangimaja ülewaataja jooksis arstile wastu, kahwatanud, hirmunud.



Kui surm tödlise perekonda tuleb . . .

„Doktor, Jumala pärast! Ta on enesele luu kurku ajanud! Jumala pärast!“

„Silmapiilk, filmapiilk. Rahustage ennast see, on tühi asi.“

Tekkis waiwas, mida ainult Georgi korisemine eksitas, kellele läikis pulgakene ühes käsnaga pikka-misi kõrisse suruti.

„Noh, mis on, doktor? Kus see luu siis on?“

Arst filmitses hoolega tühja pulgakest ja näitas külmawereliselt Georgi kurgu peale:

„Seal...“

„Lewaataja wõttis enesel juustest finni.“

„Armuline Jumal! Mis nüüd küll saab! Mu perekond... mu lapsed... see on kole!..“

Arst ei kaotanud oma rahu ja jälle rändas pulgakene Georgi kurku.

Tuliwad teised ametnikud.

„See on hirmus! Doktor, kus see luu ometigi on?“

Arst wõttis just parajaste oma pulgakese kõrist wälja ja näitas rahulikult Georgi kõri peale:

„Seal.“

Ülewaataja ägas. Profurör kuiwatas otsaesisele tekkivat külma higi.

Wahepeal oli aga arst osawa manöwri abil Georgi kurgust... käsna wälja tirinud. Nagu näha, tundis ta wiimase peensufeni oma tööriistu:

„Waja eriteadlane kutsuda. Nütem! Siin ei tohi wiivitada!“

Tunni aja pärast ilmus eriteadlaue ja tõi enesega määratu suure reisukoti kaasa.

„Professor, meie oleme meelega... see luu...“

Eriteadlane, kes siiani alles ainult dotsendi nimeni oli jõudnud, naeratas armulikult ja süwenes wiibimata päris professorlikusse suurusesse.

„Rahustage endid, mu herrad! M i n a olen ju siin. Kõrw, nina ja kurf — on mu eriasjad.“

Reisukoti põuest ilmusid arstiriistad ja laoti ridamisi lauale, — kogerja jätiste kõrwale.

Siin olid pulgakased, küll sirged, küll kõwerad,

käsnafestega ja ilma käsnafesteta. Olid peeglid, küll ümargused, küll kandilised. Tangifused ja noafused. Eriteadlase wõtted olid koguni teised, kui wangimaja arsti omad. Tõsi küll, kalaluu jäi ikka weel Georgi kurku, ülessepundunud ja paistetunud ilanaha sisse, kuid eriteadlase osaw tegewus, kus poolteist tundi igafuguseid arstiriistu haigele kõrisse topiti, äratas juuresolijates dotsendi-herra wastu tõsi aukatust.

Wiimaks kadus luu lõpulikult paistetunud ilanahkadesse, nii et teda enam ühegi peegli abil leida ei wõidud.

„Külm kompress! Nütem! Jääd!“

Haige hingas raskete, wilistades. Kell lõi üks, siis kaks, kolm...

„Waja kuulus professor kutsuda!“ otsustas profurör.

Kuulus professor tuli ilma mingifuguse arstiriistata.

Arstidega kõneles ta nagu lastega, armulikult naeratades.

„Mis on, herrad, terve õõ püüdsite, aga ei saanud midagi kätte?“

Siis waatas ta haige peale, nuusutas laua peal olewaid kogerja jätiseid ja ütles:

„Herrad! Meie ees on siin iseloomulik lämmastuse — kagistuse juhtumine... tsianose, mis on tulnud wabalt õhu sissetungimise lõppemise läbi hingamise organidesse. Waja on wiibimata hingekõri lahtilõikamisele ajuda.“

Ometi wiimaks libises hõbetorukene osawaste lahti lõigatud kõrisse ja õhk tungis wilistades haige kopsudesse.

Ta oli päästetud!

Kõik hingasid fergendatult.

Georg hingas.

Georg paranes.

Iga päew pärisid kohtuliikmed tema terwise järele. Kudas ta magas? Kas tal söögisu on?

Jah, Georgil oli õnne.

Waewalt on suured herrad kunagi nõnda hoolega waese talumehe terwise eest hoolitsenud ja sellest huwitatud olnud, nagu nüüd tema pärast.

Õfegi must profurör awaldas aruldaast inimese-armastust ja küsis igapäew wangimaja arstilt:

„Ütelge, tunnistaja... wabandage?... Ütelge, doktor, kunas teie haige päris terweks saab?“

Rohtu eesistuja aga — heasüdamline paks herra, palus ikka rohkem toitmise peale rõhku panna.

„Tale on lihatoitu waja, ja peale selle weel rohkem weini!“

Wana herra saatis isegi oma keldrist kolm pudelit wana „Malagat.“

Hoolda rawitsemise tõttu paranes Georgi terwis peagi.

Siis kutsuti tema ühel — koguni mitte ilusal — hommikul jalutama...

Dige lähedale... kõigest üle koridori, siis paar astet allapoole, wangimaja wäikse hoowi peale.

Seal ootasid teda mitmed herrad.

Nüüd ei saanud Georg enam millestki aru. Ta nägi ainult musta prokurööri, kes tema terve eest muretšes, nägi arsti, kes teda nagu oma poega rawitses.

Siis loeti midagi ette, nimetati Georgi nime, siis wifati temale midagi üle pea, peale selle...

Peale selle waatas wangimaja arst rippuwa Georgi üle ja leidis, et poimine on kõigi teaduse nõuete kohaselt korda läinud, ja... kõik läksid oma

igapäewaste talituste juure, täis teadmist, et nad oma kohuse hästi täitnud olid.

Wangimaja walitsus sai ühel ja sellesamal päewal kaks arwet: ühe kurguhaiguste professori poolt Georgi ofawa päästmise eest lämmastuse surmast, ja teise timuka käest sellesama Georgi niisama ofawa surmamise eest lämmastuse, see on — poomise läbi.

Mõlemad arwed makseti wiibimata wälja.

## Kaitseingel

ehf

### Sõit Tallinnast Tapale.

Tõeste sündinud lugu 1910. aastal peale Kristuse sündimist.

Kes peaks see kahtlane mees olema? Ta istub üksi ja liikumata waguninurgas ja on enese kuni kõrwuni kasuka sisse mäsfinud. Üksainus latern — teine oli kustunud — walgustas minu ümbrust õige nõrgalt. Et mehe pea täieste kasulakrae sisse on peidetud, siis ei wõi ma tema nägu sugugi näha. Araneetud öösõidud! Kui ometi weel mõni reisiija waguni tuleks? Harilikult on öösele Petrogradi rongi teise klassi wagunid ikka wiimase platsini täis tuubitud. Öösel üksiku reisiija tühjas wagunis sõita on tõeste õudne! Ma olen wiimasel ajal wäga palju raudtee-röõwimistest ja wargustest kuulnud. Selle mehe jääkülma rahu paneb mind tahtmata hirmu tundma. Mis pärast ta ei suitseta? Mis pärast ei anna ta enesest mingisugust elumärki? Ta ootab minu magamajäämist, et mind siis kerge waewaga paljaks riisuda — wõi koguni ära tappa! Ma olen hirmus wäsinud, aga ma ei tohi magama jääda, muidu olen ma pääsemata kadunud. Kuda ta filmad läbi ämarikuwalguse nii kahtlaselt minu poole kiirgawad!? Ta teeb ennast ainult magama, aga ta ei maga. Tulewikus ei reisi ma öösel enam üalgi üksi ehf ma pean teadma, kes mu kaasreisiija on. Tal on ka kahtlemata rewolwer kasukatasus. Misjugu kergemeelsus, oma elu ja warandust kurjategijatele ohwriks anda. Rong peatab! Sumalale tänu! Lagedi jaam. Ma lähen teise wagunisse. Ah, jealt tuleb keegi uus reisiija. Sumalale tänu! Tere õhtust! Ma hingasin kergemalt. Nagu raske koorem langes minu südamelt. Ma tahaks teda kaelustada ja suudelda! Ta on mu kaitseingel, kes mind kõige hädasohtlikumal filmapilgul maha ei jätnud. Nüüd ei julge kurjategija midagi enam ette wõtta. Ma olen päästetud. Nüüd wõin ma ometi rahulikult magada. Ma olen hirmus wäsinud ja suudan waewalt weel filmi lahti hoida. — Ei röõwimist — ei elukallalekippumist — uni — magus uni — unenäod — ma ei mäeleta enam midagi...

„Станция Тапсъ!“ — Ma ärkasin üles... Migitan, õõrun filmi ja waatan uniselt ringi. Teine latern oli põlema süüdatud ja wagunis on juba rohkem walgust. Keda ma näen!? Minu sõber Pinkowski! Poijs, kuda siis sina siia sattusid? Mis — tulid ka Tapale? Kallis kasuwend, kuda ma sind öösel kartsin; ma pidasin sind röõwliks ja mõrtsukaks. Hahaha, see on tõeste midagi suurepäralist. Mis?! Ka sina olid samal arwamisel? Ei ole halb. Sinu wälimus oli pimedas aga ka hirmus kahtlane. Ah, minul niisama? Roh, meie kaasreisiija wabastas meid wiimaks jellest piinast ja surmahirmust, nii et meie rahulikult magada wõisime — ta oli meie kaitseingel. So — nüüd oleme kohal. Lähme einelauaruumi ja teeme ehmatuse peale wäikse tipstu. Roh, wõta siis oma asjad ja ruttame. Minu müts? ... Bagana pihta, kuhu ma siis mütsi panin? Kus on minu tshumadan? Kus on minu kirjatasu? Ka sinu pakid on kadunud? Kus nad on? Kurat wõtaks! Ma panin ometi tshumadani siia riuli peale. Kadunud — kadunud... Ma—h — ja araneetud kaitseingel.

Keegi reisiija.



Magus jutt.



# Rätsep ja siga.

Sündinud lugu.

1.

See pole tõsi sugugi,  
Mis üteldakse alati,  
Et rätsepate hulga seest  
Ei ole leida terwet meest:  
Kes pole jalust wigane,  
See olla arust segane!  
Meil wapraid mehi palju,  
Kes kanged nii kui kalju,  
Kes tööle wäga agarad,  
Häid asju wälja mõtlewad;  
Kes kõike ilmal õnnestaks,  
Kui nende mõistust mõistetaks;  
Kui rahwasugu targaks läeks  
Ja pilkamine maha jääks.

2.

Nii rätsep Kaarel seletas  
Kui oli talus õmblemas.  
Ta igas talus alati  
Ka leidis laita midagi:  
Kas töö ei olnud korralik,  
Wõi puudus majast wabadik,  
Kas tühja kulu tehti  
Ning loeti ajalehti,  
Wõi kartulite, wiljaga  
Ei teatud rikkust korjata,  
Mis wiidi otse turule  
Ja saadi raha weidike,  
Mis targa talituse teel  
Läeks kuni kümnekordseks weel.

3.

Ta Otsa-Madist noomis siis,  
Kui Madis põrsaid linna wiis,  
Et emis rammusamaks läeks  
Ja nuumatoitu üle jääks.  
See olla wilets raha-püük,  
Kui wõetaks ette põrsa-müük;  
Need tarwis nuumal panna,  
Neil sööta riisi, manna.  
Ka makaroni, nuudliga  
Weel wõiwat sigu nuumata,  
See tulla tasa tubliste,  
Kui siga ära müüakse;  
Ja kõik weel pole arwatud,  
Nii sõnnik, harjaksed ja muud.

4.

Wõib olla, õpetus on hea,  
Kuid ma ei asja algust tea,  
Kui keegi pole teinud ees, —  
Nii wastas Madis, naljamees:  
Säh, wõta põrsas ise sa, —  
Küll õiendame palgaga, —  
Wii ema-sauna aeda  
Ja lase rahwast kaeda,  
Kuis makaron ja mann ja riis

Wõib tuua suure tulu siis,  
Kui seale on see söödetud  
Ja nõnda lihaks muudetud.  
Kuid nuuma kulu hoolega  
Pead ikka kirja panema.

5.

See mõte on mul ammugi, —  
Seal wastas rätsep uhkesti, —  
Et tegeliku näitega  
Ma pean küll rahwast aitama,  
Kes muidu waewleb, kiratseb  
Ja ilmaaegist kulu teeb! —  
Siis Kaarel põrsa wõttis  
Ja ema-sauna tõttis  
Ning harutas siis emale,  
Kuis siga toob neil rikkuse,  
Kui riisiga ja mannaga  
Ta hakkab seda nuumama  
Ning nõelale ja käärile  
Ta annab pika puhkuse.

6.

See põrsas sõi küll ahnesti,  
Tal küna tühi alati;  
Ning ootas põnewusega  
Me rätsep siga paisuma.  
Ta looma kratsis, silitas  
Ja rõõmulaulu wilistas,  
Ning hoolsalt arwet pidas  
Ja poodist kraami widas, —  
Kord pidi päew ju tulema,  
Mil terwe ilm wõiks aimata,  
Et Kaarel on üks kawal mees,  
Kel palju tarkust nupu sees,  
Kes suguwendi õnnestab  
Ja enesele kasu saab.

7.

Kui jõudnud mööda mõned kuud  
On põrsast kesik kaswanud.  
See kesik meeldis Kaarlile,  
Et oli ikka terane,  
Et makaron ja mann ja muud  
Ei teda ära tüüdanud.  
Ta tõstis järjest kisa  
Ja nõudis söögi lisa. —  
Üksainus kord see põrsake  
Ka tegi tuska Kaarlile,  
Kui aiast wälja rabeles  
Ja nurga taga urgitses,  
Kus leidis mustust, paraku!  
Ja ära solkis puhta suu.

8.

Kui oli tulnud sügise,  
Siis jõudis kätte tunnike,  
Mil Kaarli kallis orikas  
Ka oma elu lõpetas.

Mil oma puhta lihaga  
Ta pidi toitmist tasuma.  
Ja palju kasu andma  
Ning Kaarli kuulsust kandma  
Siit üle laia isamaa:  
Mis rätsep kõik wõib osata!  
Siis siuti parde margapuud,  
Seal kaaluti kõik liha, luud,  
Ja Kaarel hakkas hoolega  
Sea naela hinda arwama.

9.

Ta sehendas ja rehendas  
Ja sada korda parandas,  
Ning kange ärewuse sees  
Siis oli meie wapper mees.  
Ta suure kohkumisega  
Ei tahtnud silmi uskuda,  
Kui numbrid kokku luges  
Ja küüntel kukalt suges,  
Sest lõpulikult selgus siis,  
Et kopikaid kolmkümmendwiis  
Tal liha nael on maksma läind.  
Ja waewa on ta muidu näind.  
Wist siga polnud õige sort,  
Et kerge ta kui takutort!

10.

Kuid teha polnud midagi,  
Waid siga linna sõideti  
Ja et ta pääseks turule,  
Siis wiidi tapamajasse,  
Kus tohter uuris hoolega,  
Et liha puhas oleks ka.  
Nüüd katkes Kaarli kangus:  
Ta siga oli — tangus!  
Need «tangud» katlas tapeti  
Ja eli üle walati  
Ning Karel ise pidi ka  
Weel raisa ära korjama;  
Ja igamees siis hirwitas,  
Kui Kaarel koju kihutas.

11.

Naer käis tal läbi lihast, luust,  
Ei Kaarel enam rääkind muust,  
Kui aina arwas na ja nii,  
Kust tulnud «tangud» ometi:  
Kas mõni tema põrsast löi,  
Wõi keegi kihwtist toitu tõi?  
Ah, sina pergel, pagan!  
Mis ma weel uurin, sogan?  
Kord aiast wälja hüppas ta  
Ja nurga taga nuuskis ka,  
Seal ta wist idud sisse sõi,  
Mis mulle palju kahju tõi! —  
Sest piinamõttest elades  
Ei saanud terweks kange mees.

# Joseph.

Guy de Maupassant.

Paruniproua Andrée Fraisières ja krahwi proua Noëmi de Gardance, kaks noort naisterahvast, olid joobnud, väga joobnud. Nad olid lõunat söönud klaasrõdul, mille aknad mere poole asusid. Kerge meretuul, soe, kuid jahutaw-tõeline okeanituul tungis lahtiste aknate kaudu sisse. Noored naisterahwad lamasid leentoolidel paberrossid suitsetades ja jõid väikestest klaasidest chartreuse'i. Nad olid üksteise vastu awalikud, nagu seda ainult äkilise meelepärase joobumise põhjusel ollakse.

Täna pärastlõunal sõitsid nende mehed Parisi ja jätsid nad üksi siia tühjale rannale. Mehed olid selle paiga suwiseks eluasemeks walinud, et kaitstud olla igasuguste austajate vastu, keda moodsail liiwaleeteil nii palju leidub. Neil tuli igast seitsmest päewast kuus kodust ära olla, seepärast kartsid nad väga piknikuid, hommikueineid rohelises, supelustundisid ja teisi sarnaseid perekondlisi asju, milledest suurtes supelusasutustes mööda ei pääse. Dieppe ja Tronvilles näisid seepärast hädaohtlikud. Neil põhjustel walisid nad maja, mille keegi iseäralduste otsija Roqueville orgu ehitanud ja maha jätnud, ja matsid sinna kogu suweks oma naised.

Nii siis, naised olid joobnud. Et nad midagi ei leidnud, millega aega surnuks lüüa, siis tegi väike paruniproua krahwiprouale ettepaneku peenikest lõunasööki schampanjaga korraldada. Esialgu tegi neile suurt lõbu ise lõunasööki walmistada, sellepärast hakkasid nad suure isuga oma kokakunstile au tegema, ja kustutasid janu, mis pliidi palawusest tulnud, suure hulga schampanjaga. Nüüd lobisesid nad üheskoos kõiksugustest rumalustest, suitsetasid paberossa ja kallasid chartreuse'i kõrisse. Millest nad kõnelesid? Nad ei teadnud seda isegi. Krahwiproua, kelle peale jook rohkem mõjus, kui sõbranna peale, heitis jalad tugitooli leenile ja seletas:

„Et õhtut lõpetada, peaksid meil nüüd austajad olema. Oleksin ma seda ette näinud, oleksin kaks Parisist siia tellinud ja teise sinule annud . . .“

„Ma leian neid alati,“ tähendas paruniproua, „isegi nüüd, kui ma tahaksin, ilmuks ta.“

„Ei wõi olla! Siin Roqueville'is, kallid? Mingisugune maamees?“

„Ei, mitte just maamees.“

„Siis jutusta.“

„Mida ma sulle jutustan?“

„Kes su austaja on?“

„Ah, armas, ilma armastuseta ei saa ma elada; kui mind ei armastataks, arwan ma, et ära sureksin.“

„Mina ka.“

„Tõeste?“

„Jah! Waat mehed ei saa sellest aru ja meie mehed, arwan ma, kõige vähem!“

„Kindlaste ei saa aru. Kuid mida neilt nõuda, missugused nad wõiwad olla? Armastus, mida meie tarwitseme, on koetud õrnustest, tähelepanemistest ja meelitustest. See on meie elu toit, seda on meil elamiseks tarwis, tarwis, tarwis . . .“

„On tarwis!“

„Ma pean tundma, et keegi mu peale mõtleb, alati, igal pool . . . kui ma uinun ja kui ma ärkan, pean ma teadma, et on kusagil inimene,



Tädi külalijets.

kes mind armastab, minust unistab, mind kirglikult ihaldab. Kui ma seda ei tunneks, oleksin õnnetu, õnnetu. Oo, nii õnnetu, et ma wist pisaraid walaksin.“

„Mina ka.“

„Arwa ise kuidas see wõib teisiti olla. Kui mees on meelitaw olnud kuus kuud, aasta, kaks aastat, siis muutub ta tahtmata elajaks, ja, tõeliseks elajaks . . . Ta kaotab häbi ja ilmub sarnasena, nagu ta tõepoolest on. Arwete pärast teeb ta stseenisid, iga arwe pärast . . . Wõimata on armastada inimest, kellega alati koos elad.“

„Sul on täieline õigus!“

„Õigus? . . . Kuid mis ma jutustasin? Ma ei mäleta sugugi.“

„Sa ütlesid, et kõik abielumehed on elajad.“

„Ja, elajad . . . kõik . . .“

„Tõsi!“

„Ja siis? . . .“

„Ah, mis ma veel tahtsin ütelda?“

„Kuidas mina seda wõin teada? sa ei ütelnud ju midagi.“

„Nojah, aga ma tahtsin ju sulle midagi jutustada.“

„Ja, tahtsid . . . oota!“

„Ah, mul tuli meelde . . .“

„Kuulan.“

„Ma ütlesin sulle, et ma igal pool austajaid leian . . .“

„Kuidas sa seda teed?“

„Waata! Pane tähele. Kui ma wõõraste paika jõuan, siis hakkavad teateid koguma ja wiimaks walin.“

„Sa walid?“

„No, jah' muidugi, kurat wõtku! Kõige pealt kogun teateid, kuulan järele. Kõige pealt on tarwis, et mees alandlik, rikas ja helde oleks, kas pole tõsi?“

„Noh, muidugi.“

„Ja siis, on tarwis, et ta mulle meeldiks, kui meesterahwas.“

„Teadagi.“

„Siis hakkavad ma teda püüdma.“

„Püüdma?“

„No jah, püüdma, nagu kala püütakse. Kas sa ei ole kunagi õnnega püüdnud?“

„Ei, kunagi.“

„Asjata! See on väga huwitaw ja peale selle väga õpetlik. Nii siis, ma püüan teda . . .“

„Kuidas?“

„Ah, lollikene! Nagu ei wõtaks meie neid mehi, keda me tahame. Ja nemad kujutawad veel ette, nagu waliks nemad. Niisugused idiidid . . . Meie walime . . . alati . . . Arwa ise, kui naisterahwas mitte inetu ei ole, mitte rumal, nagu mina ja sina, siis tahawad teda kõik meesterahwad endale. Kõik ilma erandita. Naisterahwas waatab neid üle hommikust õhtuni, nagu paraadil. Ja kui ta on kellegi wälja walinud, siis hakkab ta teda püüdma.“

„Kuid see ei seleta mulle kuigi palju sellest, mis sa õieti teed.“

„Mis ma teen? . . . Ma ei tee ju midagi. Ma lasen neid mind waadelda ja muud midagi.“

„Sa lubad neid sind waadelda? . . .“

„No jah. Ja seda on täieste küllalt . . . on küllalt, et naisterahwas end laseb mõni kord imetleda, ja mees leiab ta olewat kõige kenama ja kõige awatlewama naiste seast. Ta hakkab lipitsema. Ma annan talle mõista, et ta mulle wastik ei ole, muidugi mõista, ilma sellest sõna kõnelemata, ja ta hakkab armastama, nagu loll. Nüüd on ta mul käes. Kui kauaks ta sarnasusse seisukorda jääb, oleneb ta omadustest.“

„Ja sel kombel wõivad sa igauhe, keda tahad?“

„Peaaegu nõnda.“

„Mõnikord tuleb siiski ette, et ta wastu paneb?“

„Ja, mõnikord.“

„Miks?“

„Oo! Miks? Mees mängib Joosepi osa kolmel põhjusel: et ta teist armastab, et ta liiga arg on, wõi sel põhjusel . . . kuidas seda ütelda? . . . Sest et ta ei suuda wõitu naisterahwa üle lõpule wiia.“

„Oo! Armas! . . . Kas tõeste?“

„Ja, ja, ja . . . Ma olen selles kindel. See suguseid mehi on palju, wäga palju, rohkem, kui oodata wõib. Oo! Nad näewad wälja nagu harielikud surelikud, nad on riides, nagu teised . . . oma ülespidamises jäljendawad nad waud . . . Ah, ei, ei wõi ütelda waud, neil puudub peasi, nad ei oska saba laiale ajada.“

„Oo, armas! . . .“

„Mis argadesse puutub, siis on nad ühtlasi kohutawalt rumalad. Need on seesugused mehed, kes, kui neil toas peegel on, kardawad magama minnes endid riidest lahti wõtta, ka siis, kui nad üksi on. Nendega tuleb energiliselt talitada: peab tarwitama pilkusi, käepigistusi. Jsegi seda on mõnikord wähe. Nad ei tea kunagi, kuidas alata ja missugusest otsast alata; kui hädaabinõuna nende ees isegi minestusesse langemist tarwitada, siis hakkawad nad lipitsema . . . kui aga natuke kauemaks sellesse seisukorda jääda, jooksewad nad abi otsima!

Kõige enam meeldib mulle tegemist teha nendega, kes teist armastawad. Neid wõidan tormijooksul . . . tikuwõitluses, ja mu armas!“

„See on kõik väga ilus, kuid kui mehi olemaski ei ole, nagu siin, näituseks? . . .“

„Ma leian neid!“

„Sa leiad neid? Noh, see on juba liig!“

„Igalpool! See tuletab mulle meelde üht juhtumist. Kahe aasta eest sundis mind mu mees suwe oma mõisas Bougrole mööda saatma. Seal ei ole mitte midagi . . . Kas saad aru, mitte midagi . . . kõige vähemat. Naabritaludes elab ainult mõni järe metsloomade ja lindude jahimees. Nad elawad majakestes ilma wannideta, nad higistawad ja heidawad nõnda magama. Koguni asjata waew oleks katse neid parandada. Nad on põhjusemõttelikult ropud. Arwa ära, mis ma tegin?“

„Ei, ma ei suuda.“

„Ah, ha, ha! Ma olin just enne lugenud terve wirna George Sande'i raamatuid, kus lihtrahwale kiidulaulu lauldakse. Need olid romanid, kus kõik töölised igast kiitusest kõrgemal ja kõik kõrgema seltskonna inimesed kurjategijad. No, siis nõnda! Ühel meie piimawabrikupidajal oli poeg, ilus kahekümne kahe aastane noormees. Ta käis seminaris, et preestriks saada, aga astus sealt wälja, sest et waimulik seisus talle wastik oli. Selle siis wõtsin endale teenriks.“

„Oo! ja siis?“

„Siis . . . siis, armas, hakkasin temaga väga käskiwalt ümberkäima, kuid ühtlasi andsin talle

kõigest jõust tunda, kui nõiduw minu isik on. Seda meest ma ei püüdnud. Ma panin ta lihtsalt põlema! . . .“

„Oo! Andrée! . . .“

„Jah! . . . Ja see tegi mulle kolesuurt lõbu. Oeldakse, et teenrit ei pandawat tähele, kui mees-terahwast, ja mina ei pannud teda tähele. Ma kutsusin teda käskude wastuwõtmiseks igal hommikul ja õhtul sel ajal, kui toatüdruk mind rii-  
desse pani ja lahti wõttis.“

„Oo! Andrée! . . .“

„Ta loitas, nagu õlekatus. Söögilaul kõn-lesin ma ainult puhtusest, hoolitsemisest keha eest, lõhnaõlist, wannidest. Ma wiisin ta nii kau-gele, et ta iga hommiku ja õhtu korralikult jões suplemas käis ja nii palju lõhnaõli tarwitas, et majas wõis ära lämbuda. Ma olin isegi sunni-  
tud talle lõhnaõli tarwitamist keelama. Wihase näoga ütlesin talle, et mees-terahwas wõib ainult Kölni wett tarwitada.“

„Oo! Andrée! . . .“

„Siis tuli mul mõte rahwaraamatukogu sisse seada. Tellisin mõne saja kõlbuseroomaniseid ja andsin neid lugeda talumeestele ja oma teenija-tele. Minu kogusse olid juhtunud mõned raama-  
tud . . . mõned raamatud . . . luuletusi . . . see-  
suguseid raamatuid, mis koolilaste ja kaswandik-  
kude meeli segawad . . . Neid andsin lugeda  
enda kammerteenrile. Nendest õppis ta tundma  
elu . . . väga naljakat elu.“

„Oo! Andrée! . . .“

„Siis tegin end temaga koduseks ja hakka-  
sin talle sina ütlemä. Andsin talle nime Joseph.  
Armas! Ta oli niisuguses seisukorras . . . niisü-  
guses . . . päris hirmutawas seisukorras . . . Ta  
jäi kõhnaks . . . nagu kukk . . . Ta jõllitas  
hullumeelselt silmi. Mulle tegi see kolesuurt lõbu.  
See suwi oli mulle kõige meelepärasematest.“

„Ja siis?“

„Siis . . . Ja! . . . Ühel ilusal päewal, kui



Räitefeinte taga. |

meest kodus ei olnud, käskisin hobuseid enda pununud wankri ette rakendada ja mind metsa wiia; oli palaw . . . kole palaw! . . . See on kõik!“

„Oo, Andrée! Jutusta mulle kõik, lõpuni. See on nii huwitaw.“

„Hea! Joo ainult klaas chartreuse'i, midu tühjendan terve karafini üksi. Nii siis, kallis, mul läks süda halwaks.“

„Kuidas nõnda?“

„Kui rumal sa oled! Ma ainult ütlesin talle, et mul läheb süda halwaks ja et mind peab rohu peale wiima; kui ma rohu peal olin, siis hakka-  
sin raskelt hingama ja ütlesin, et peab mu kor-  
seti nõörid lahti laskma. Kui nõörid lahti olid,  
kaotasin ma mõistuse.“

„Kuidas, tõepoolest?“

„Oh, ei, mitte tõepoolest.“

„Noh?“

„Noh! . . . Ma olin sunnitud terweks tunniks minestusesse jääma. Ta ei teadnud, kuidas aidata. Kuid ma olin kannatlik ja awasin silmad alles pä-  
rast tema langemist.“

„Oo! Andrée! . . . Ja mis sa talle ütlesid?“

„Midagi! Kas ma midagi teadsin? Ma olin ju minestuses. Ma tänasin teda, käskisin end wankrisse wiia ja kodu sõidutada. Teel oleks ta mind ühe aia nurga juures peaaegu maha lasknud.“

„Oo! Andrée! ja see on kõik?“

„Kõik! . . .“

„Kas sa ainult ühe korra minestasid?“

„Muidugi, pagana päralt ainult üks kord, ma ei wõinud ometi seda lontrust enda armukeseks teha.“

„Kas sa teda pärast seda kaua pidasid?“

„Ja, muidugi, ta teenib minu juures siamaa-  
ni; ja mis põhjusel peaksingi ta lahti laskma? Mul  
ei ole põhjust t'aga mitte rahul olla.“

„Oo, Andrée! . . . ja kas ta sind ikka weel armastab?“

„Kurat wõtku! ja!“



Räitefeinte taga.

„Kus ta on?“

Wäike paruniproua sirutas käe seina poole ja wajutas elektrikella nuppu. Silmapilk ilmus suurekaswuline teener, kellest wäga kange Kölni-wee lõhn laiale lagunes. Paruni proua ütles: „Joseph, kallid, mul läheb kodu süda halvaks, mine kutsu toatüdruk.“ Teener seisis liikumata, käed külgedele peal, nagu soldat ohwitseri ees, ja neelas kirglike pilguga enda perenaist. Perenaine jatkas: „Noh, rutta, lollike, me ei ole ju praegu

metsas, ja Rosalie mõistab mu eest palju paremine hoolitseda, kui sina.“

Teener keeras end kandadel ringi ja läks wälja. Wäike imestanud krahwiproua küsis:

„Aga mis ütled sa nüüd enda toatüdrukule?“

„Ma ütlen talle, et kõik möödas on. Ei, ma lasen siiski enda korseti lahti teha, see wabastab mu rinda, ma saan waewalt hingata, ma olen joobnud . . . armas, nii joobnud, et ma arwan, kui ma nüüd üles tõuseksin, ei se'aks ma jalgel.“

## Naisõiguslane.

Ainetel Rudkas.

Ma olen wäga pehme loomusega inimene, armastan üliwäga põhjused ja räägin nendest alati, igal esimesel ettejuhtuwal silmapilgul . . . ja just nendesamaste, s. t. põhjused pärast ei wõi ma naisterahwastele mingisuguses asjas wastumeelt teha, kartes neid haawata . . .

Kusagil sõbra sünnipäewal olin ma teda esimest korda näinud, paar sõna temaga kõnelenud, teada saanud, et ta mingisugune naisõiguslane, sufragett olla jne. . . . Pidul olin ma teda möödaminnes teretanud, möödaminnes paar sõna juttu ajanud . . . kuid kui ma kohe peale näitemängu lõppu läbi rahwamurru riiehooldmise ruumi poole rühkisin, sai ta mind, kas kogemata, wõi meelega, läwel kätte . . .

„Jummel! hra Peni, kuhu nüüd, nii suure hooga?“

„Wabandage, mitte Peni, waid Pine . . .“ parandasin ma poolhapu häälega. Ta puhkes naerma.

„Ah sa Jummel, kas see mitte ükskõik ei ole. . . Aga ega te' siis nüüd juba, tõega, kodu mõtle minna, — tants pole ju weel alganudki? . . .“

„Jah . . . seda ma mõtlesin küll . . .“ wenitan ma kohmetanult, „ma . . . ma ei tantsi juba põhjusedteliselt kunagi . . .“

„Oh Jummel! seda te räägite ju ikka kõik . . . ja siis arwategi wist, et see nii kergesti muud kui lähebki aga . . . Wabandage, üks silmapilk, — ma pärin Nastjalt järele, kas ta wast juba kodu tulla ei taha . . . kui ei, siis tulete mind saatma. . .“ ja juba oligi ta rahwamurru ärakadunud . . .

Ohates hakkasin ma palitut selga ajama . . . kell näitas juba  $\frac{1}{2}$ 3-me, kuna ma tingimata ju kaheksaks ametis pidin olema . . . Kuid seal ta juba oligi ise.

„Ei, Nastja ei tule . . . tema saanud seal omale ühe telegrafisti pihku, temal pole nüüd aega . . . Noh, aga mina . . . ma pean siis nüüd juba ikka wist teiega rahule jääma . . . Aga, sa Jummel, missugune hapu nägu teil peas on!“

„Wabandage, kuid ma pole ju ennast teile sugugi pakkunud! . . .“ wastan ma, tale palitut selga aidates, haawatud tooniga.

„Ah Jummel, noh, mis tähendab pakkumine . . . ma saan ju silmadest aru, pakkuda ju teie ei julgegi . . . häbenete wast! . . . Jummel! boa on ju tagurpidi . . . wot nii . . . merci . . . tõstke krae ülesse . . . nii. Nüüd siis, „läksime ja laulsime! . . .“

Tema järele uksest wälja astudes peatab mind käewarrest mu „esimene armastus“, lühike elaw gümnasistka, teeb tähendusrikka grimasse ja puhkeb ise laginal naerma . . . — ma lõõn meeleheitlikult käega . . . eeskojas sähwab wanapoolne neu Kuusk, kes Kaubatarwitajate ühisuse poseseliga „wurrud a la Wilhelm“ juttu ajab, kihwtiselt . . . „tore paar! . . .“ ma näitan tale tagasiwaadates keelt . . . Trepil hammustab mu sõber, endine kooliwend pilkawalt: „Jaa, „Parunimaale“ tuleb ikka oma wiis wersta ära . . . kell on juba warsti neli! . . .“ sellele ei wasta ma midagi . . . Külmal on, lumi ragiseb jalgade all.

Trepist alla jõudes kahmas ta mu käewarre, toetas ennast õige tugewaste selle najale ja hakkas kohe lagistama . . .

„Ah sa Jummel! see wanatüdruk seal kojas ütles . . . ahahah . . . ütles „tore paar!“ Noh, mis see temale korda peaks minema. Ise ootas minewal pühapäewal Eesti seltsis kella neljani saatjat ja wiimakski läks ikka jala kodu, keegi ei mõtelnudki saatma minna . . . kes seda kõweraninaga wanatüdrukut ka siis õige saatma lähebki. Aga meil, kellel natukenegi näolappi on, pole muretki . . . ikka tullakse . . . näit. teiegi täna õhtul, muudkui jooksete aga järele . . . Noh, ütlege, kas oleksite täna õhtul neu Kuuske saatma läinud?“

„Eee . . . aga kus ta elab? . . .“

„Muidugi mitte nii kaugel, kui mina . . . teate, Pimeaia nurgal selles kahekordses kiwimajas . . .“

„Muidugi oleksin läinud“, sõnan ma aigutades.

„Oh Jummel! seda te aga räägite ainult nii, et mind äritada . . . küll ma teid, meesterahwaid, tunnen, ega te mul esimene koju saatja ei ole, ma tean kõik teie wigurid juba ette läbi ja läbi

ära . . . näete, seal trahteri sees seisab woorimees, näete, mustab . . . nüüd wõtate, muidugi, selle, siis hakate rääkima, et täna öösel magamisest enam, nii kui nii, midagi wälja ei tule . . . arwate et — sõidutate mind kodu, kes teab mis seal ehk weel tulla ei wõi . . . Oodake aga . . . küll ma teid juba tean . . . „hei, woorimees!“ Parunimaa peale, palju? . . .

„Hmm . . . Parunimaa peale — joriseb suuremütsimees uniselt . . . „rublat poolteist kuluks ikka ära . . . öösel . . .

„Jummel! rubla . . . tahad?! ei?! — siis käi kus . . .“ ja ta keerab mind trotuari mööda edasiminema.

„Rubla kakskümmend!“ kõlab seljatagant.

„Oh Jummel, — noh, eks teil seda kahtekümmend kopikat ikka kahju ole aga . . .“

Suuremütsi mees hakkab laisalt hobust ümber keerama . . .

„Jah waadake, hra Peni . . .“

„Pine, wabandage,“ parandan ma.

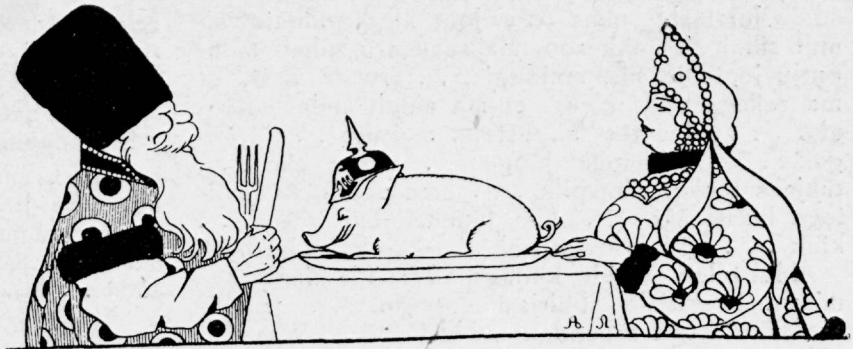
„Oh sa Jumal, kas see siis ometi ükskõik ei ole . . . aga jah, millest ma siis õieti rääkida tahtsin . . . ah soo jah . . . ma tean ju enne kõik need meeste wigurid ette ära . . . Nüüd, muidugi, wõtsite woorimehe, arwate jah, et — sõidutate mind kodu, kes teab mis seal weel ehk juhtuda ei wõi . . . oodake aga . . . küll ma teid juba tean. Nooja nüüd . . . muidugi, istute mulle õige lähedale . . . külg külle wastu . . . kõwaste . . . peaaegu põlwele . . . siis wõtate ümbert kinni . . . arwate, muidugi, et ma sellega täitsa rahul olen, et ma seda muudkui ootangi . . . aga ei, „käed küljest ära, käed ära!“

„Aga ma pole ju mõtelnudki seda teha . . .“ wenitan ma laisalt läbi aigutuste . . . ta istub kitsawõitu saanis mul täitsa ühe jala peal . . . tunnen, kudas põlw surema hakkab.

„Waletage aga rohkem . . . küll ma teid juba tean; räägite küll nii, aga mõtlete . . . mõtlete Jumal teab mis . . . Jummel! kukun . . . Jummel . . . hoidke mind ometi kinni . . . „woorimees! kudas te ometi nii äkilisi käänakuid teha wõite!!“ andke oma käsi siia . . . kus ta teil ometi on . . . ah siin, wot nii . . . hoidke kõwaste, muidu wõin ma ju saanist wälja kukkuda, ribid katki murda, ja siis läheb see teile ehk kallimine maksma, kui wast arwate . . . Aga kes te siis õieti olete, isand Peni . . . ah, noh, mis te seal siis ikka õiendate, see on ju ometi ükskõik . . . mõni poesell, wõi ehk mõni wabrikukirjutaja wast . . . ah? . . .“

„Rohuteadlane!“ wastan ma haawatult.

„Oh sa Jummel . . . wa't mis! wõi rohusolkija, kihwtisegaja . . . noh, ärge ennast nii haawatud tundke, teate, teil on wälimuses wäga palju poesellilikku . . . teate, ma ei pidanud teid alguses



Kirjude pühademunade ja feaifinkide asemel üks „suurem sigadus.“

ennast saatma tulla laskmagi, kuid pärast hakkas teist hale ja . . .

„Wabandage“ algan ma poolwihaselt, — kuid . . .

„Ah mis, mis sellest siis ikka enam rääkida . . . saite wiimaks ometi nii kaugele, mis te siis weel wastu waidlete . . . parem olge juba üsna rahul . . . Aga jah, mis ma siis õieti ütelda tahtsin . . . ah soojah, ma tean kõik need teie kriukad juba ammu ette ära . . . Näete . . . nüüd me sõidame warsti „Tsentral'ist“ mööda . . . Teil, muidugi, meeles ainult üksik kabinet, õhtusöök ja shampajer . . .“ mul löi süda äkitselt üsna külmaks . . . „kahetsen ainult praegust karsket aega, et shampajeri saada pole . . .“ ma ohkasin üsna kergendatult, „ . . . näe, nüüd juba ohkate, mis te siis weel teete kui . . . aga ega te sellepärast hädasse jää, konjakit saate ikka, olgugi, et na altkäe, kuid wõi te selle peale waatate. Muidugi arwate, et ma sellega muudkui aga nõus olen, et ma ainult seda ootangi . . . aga wõtke näpust . . . konjakit saate tingimata, teil ju kõik seal tuttawad . . .“

„Wabandage, aga ma pole seal weel korragi käinud . . . üleüldse käib see minu põhjusmõtete wastu öösetel mööda restoranisi ümder logada . . .“

„Jummel, paljugi mis te räägite . . . aga mõtlete . . . Jumal teab, mis te praegus jälle mõtlete . . . muidugi wast mõnda niisugust lollust, mida ainult mehed wäljamõtelda oskawad . . . Arwate muidugi, et mina selle teie õhtusöögi, konjaki ja erakabinetiga nõus olen, et ma ainult neid ootangi . . . Jummel! mis te weel ei arwa . . . aga noh, mis teiega siis ikkagi teha . . . hakate nutma . . . lasete maha, wiskate ennast jõkke, kui ei tule . . . Hei, woorimees, pea kinni, oota! . . .

Ohates ronin ma saanist wälja . . . jalg on surnud . . . loomusunniliselt ronivad parema käe sõrmed püksitaskusse rahakoti hammaste waele . . . tundes seal mõned paberid krabisemas, jään ma rahulisemaks . . .

Laisalt torgib ta pundunud käsi kahwliga mingisugust lihामoodust taldreku peal.

„Jummel! miks te ei joo, ah? jõllitate ainult silmi . . . Ah soo, ma saan aru, tahate mind purju joota ja siis, muidugi . . . arwate wast, et ma sellega nõus olen, et ma ainult seda ootangi . . . aga wõtke näpust . . . eksite . . . rän-gaste . . . Silmapilk jooge! . . . näete siin . . . tühjaks tehke, silmapilk . . . ma puudutan huul-tega klaasi äär . . . Oh Jummel, kui wähe . . . kõik . . . kõik korraga, noh . . . üks, kaks, kolm...“

Mul tuleb meelde, kudas ma kõrtside kinnipanemise palwekirjale allkirjasi korjasin . . . ja äkilise liigutusega tühendan ma klaasi . . . Wastik... põletab . . .

„Nii . . . aga Jummel, kudas te waatate . . . silmad jõllis . . . Jumal teab, mis te nüüd mõtlete, muidugi jälle mõnda seesugust lollust, mida ainult mehed . . . Noh, olgu peale . . . suudelge . . . aga ainult kord, üksainus kord . . . siia . . . noh, ruttu . . .“

„Wabandage, ma ei suudle kedagi . . . juba põhjusemõtteliselt mitte . . . iseäranis, keda ma ei tunne . . .“

„Ah mis, räägite ikka ainult nii, aga mõtlete . . . noh, ruttu . . . üks kord, mitte rohkem . . . siia . . . ruttu! . . .“ Silmapilguks tunnen ma oma huulte all midagi pehmet . . . sooja . . . kerget praelõhna.

„Weel . . . noh, mis teiega siis ikka teha... weel . . . wot nii, nii . . . nii. Ee . . . waadake... lähete ju liiga kaugele. Meesterahwaid tuleb üleüldse ohjades hoida, muidu . . . Noh, wiimane... soo . . . nii . . . Nüüd lähme . . .“

Pooltuikudes astun ma wälja, tusaselt istun woorimehe peale . . . sõrmedel pole taskus enam midagi teha . . . paber on läinud . . . Ta lagistas ikka, kuni me wiimaks ometi ta korteri ette jõuame . . . — ma waatan kella, see saab ju pool seitse.

„Noh, kas ma ei rääkinud teile, et meesterahwad kõik niisugused on, iga näolapikese jä-

rele jooksewad, kui koerad . . . Nüüd, muidugi, mõtlete, et minu korterisse pääsete, ja siis, muidugi, aga wõtke näpust, sinna te juba ei saa...“

„Wabandage,“ laususin ma tusaselt, „kuid ma pean tingimata kella kaheksaks ametis olema . . .“

„Ah mis, seda te ainult räägite nii, mõtlete aga jälle Jumal teab missugust lollust. Jummel, kudas te ometi waatate! silmad jõllis . . . noh, suudelge siis peale . . . nii . . . weel . . . nii... soo! . . . hüwaste! elage hästi! . . .“

Ja jalgwäraw langeb ragisedes kokku, riiw lükatakse ette, kuuldub kellegi hele naer . . .

. . . Kui ma oma korterisse jõudsin, oli kell juba kaheksa peal . . . pistsin pea kraani alla, wahetasin riided ümber, parem käsi kohendas ikka weel wana harjumise järgi rahakoti hammaste wahel . . . wiimaks, aru saades, et seal enam midagi ei krabise, nagu ohkas ja hakkas westi nõõpisi kinni panema, muidugi nii, et nõõpa puudu, auke aga üle jäi, millest ma ise alles õhtul aru sain... — — — — —

Kui ma paar nädalat hiljem oma „esimese armastusega“, keda mul ometi wiimaks, suure waewaga, korda läks enesega ära lepitada, pühapäewa õhtul kinost wälja astusin, silmasin äkitselt woorimehega möödasõitwat suffragetti wäikse kaswuga prillidega telegrafistiga. Üliosawaste näis ta osade ümberwahetamisega walmis saanud olema, sest nüüd latras telegrafist wahetpidamata, kuna temake ennast minu endises osas üsna kodus tundis. Teretasin neid instinktiliselt, mille eest oma esimeselt armastuselt pooltundi notatsiaid kuulma pidin . . . ja ehk telegrafist ennast selle silmapilgukese jooksul, millal nad minust mööda libisesid, küll wäga ähwardawalt ülewal pidas, saime me siiski kahekesi pilgu wahetada . . . pilgu, milles me mõlemad teineteisest täitsa aru saime. Nagu peakski see nii olema, läks süda kergeks ja paberisi ei tulnud pärast enam meeldegi . . .

## Kalofs.

Rits.

„Seesama jah . . . . Wot-wot. Rust te' ta, näru, leidsite? Raatuse juurest? Noo jah, ma lätsin sealt küll, jah. Tulin habemeajaja juurest parajaste, see lohakas ajas jälle tukla pealt nii kõwaste, et rafud tulid peale. Se' teate ehk, see punase kõhuga mees, tal on juba teine naine, punasekirju põll teisel alati ees — selle naisel ikka näh — ja... Mujah, tulin raatuse juurest küll läbi, jah . . . Ise ikka piüüan haigele kuflale peale puhuda, aga see on nii imelikult loodud, et nina kuflale ligidale ei pääse, lippab ikka eest ära . . . Tulen, jah, ikka raatuse juurest, kuflal peos ja imestan, et kõik nii tühi on: Beljaginil pole saba, Raarmannil pole saba, Perlo-

wil pole saba . . . Tahtfin juhkurt natife osta, aga kudas sa ostad, kui saba ei ole, kudas sa lähed kohe fisse . . . Noojah, lähen ikka nii, ja — kellel siis aega jalgade peale oli waadata, ju ta siis sinna kuhugi kadus . . . Tulen aga koju, astun tuppa, kuulen — pahem jalg teeb ikka komps, narem — söfs . . . Waatan — pahemas, finder, kalofs kadunud — Ja siis otsisin küll, aga kust ja enam leiad! Ei, siis aitanud muud, kui pistsin kuulutuse lehte, sest kuhu sa, tont, ühe kalosfiga lähed! Ma kirjutasin neile küll terve juhtkirja kohe, aga nad, lohakad, pannud kõigest paar rida ja wõtawad weel 40 kopikut . . . Aga aitäh, teile, aitäh! . . .“

„Aga waewatafu? Teie“ ise kuulutasite ju, et üks kolmandik . . .“

„Ah waewatafu . . . Ah-ah . . . Üks kalofs, 150 kopikut, tähendab 50 kopikut. Olge hüwad!“

Natuke küürus mehike wöttis raha sätendawal filmil wastu ja lipsas kohe ufse taha.

Endine kõrtsmik Winuski oli omaga rahul, riputas kaotatud ja jälleleitud kalossi peegli alla ja tahtis wäsinud keha koti ja waiba wahele wisata.

Ruid ufse taga kuuldufid lohisewad sammud ja keegi koputas terwe ruskaga.

„Sisse!“

„Tere!“ Ufse wahele ilmus pleekinud, risti ja põigiti worpifid täis nägu, siis käsi, mille peal sätendaw kalofs lamas, ja wiimaks kattenud põlw. „Siin oli üks kalofs kadunud, jah? Ma leidfin ühe ja see on teie. Nummer, tähed, kõik needsamad ja udu-uus. Palun waewatafu kohe wälja maksta . . .“

Winuski tõmbas ehmatusega habemest kolm karwa wälja, ja krimputas walu pärast nägu.

„Aga . . . Mulle toodi juba kaotatdu kalofs tagasi . . . Näege . . .“

„Mis? Mis see mulle korda läheb? Ma tõin su kalossi tagasi ja kui sa, klimp, mulle kohe raha wälja ei maksa, siis lõõn ma su selle kalossiga furnuks! . . .“

Kalofs juba tõusis ja Winuski maksis furnahirmus 50 kopikut wälja . . .

Ta ei olnud weel toibunudki, kui jälle koputati. Nüüd ilmus pikk ja peenike mees, ilma klaasita „pinksneed“ sajatarwalisel ninal, ja rääkis, nagu oleks tal kõris rott piiksunud . . .

„Teie kaotasite kalossi, jah? Teie suureks rõõmuks leidfin ma selle ülesse ja, kui aus inimene — terwe Kassifaba teab, et ma aus inimene olen — tõin ma selle teile ära. See on tingimata teie, sest nummer, tähed, kõik on wiimase peensufeni õiged. Et aga ma nii aus olin, sellepärast palun teid armulikult teie poolt wälja kuulutatud waewatafu wälja maksta . . .“

Winuski oli „wiimase peensufeni“ imestanud ja kofkunud.

„Mis sa prõgised? Mül juba see kalofs kaks korda tagasi taodud ja, no, ma peaks siis tõeste oma arud sinuga wahetanud olema, kui ma weel ühe wastu wõtaks . . .“

„See ei puutu kõik minusse. Teie kuulutasite lehes ja mina tõin . . . . Kui teie ei taha heaga anda, siis, olge head, lähme politseisse ja teeme protokoli . . . . Need endised wõifid ju habemataid kelmid olla . . .“

Mida Winuski kõige enam kartis, see oli politsei, ja temaga kokku puutuda ei olnud tal kõige wä-



Saksa neiu: „Noh, mis sa seifad, kui soolasammas? Anna lilled siia, ja mine.“

Leitnandidentschik: „Oh preili, oleksin ma teadnud, et teie nii ilus olete, oleksin parem õelnud, et need lilled minu oma poolt on . . .“

hematti soowi, sellepärast maksis ta õhates 50 kopikut wälja ja riputas peegli alla ühe kalossi juure.

Ruid siis tuli weel üks ja weel üks . . .

Peegli alune oli juba kalossa täis . . .

Meeleheitel kiskus Winuski püksid maha, tõmbas woodi alla kulkunud waiba sealt wälja ja . . .

Ja ühes tekiga tuli woodi alt wälja — kadunud kalofs . . . Ei olnud õue saanudgi . . .

Hirmsas wihas kiskus Winuski omad elatanud püksid lõhki ja tallas toodud kalossid pudruks.

Sel päewal aga rõõmustafid endid palju inimesi, et ülelõõdud kalossidega „aufalt“ raha olid saanud teenida.

### Mötteterad.

Armastus on kolmesilbiline sõna, mida sa kogu oma eluaja weerima pead.



## Parun ja tema teener taewaukse taga.

Parun ja tema teener suriwad ühel ja samal päewal. Et teener pisut aega ennemalt suri, siis jõudis ta esimesena taewaukse taha. Kui ta parajaste uksest sisse tahtis minna, haaras keegi tema käewarrest finni. See oli parun.

„Sa kaotasid aukartuse minu wastu,“ tõreles parun, „mul on õigus esimesena uksest sisse minna.“

„Nüüd ei ole sellel enam mingit tähendust,“ wastas teener: „ma mõtlen, siin ei ole paruni nimel enam mingit mõju ja meie oleme siin kõik ühesugused.“

Nad hakkasid tülitsema, nüüd ilmus nende juure uksehoidja Peetrus ja ütles teenrile: „Wastamulle, kas see maapealne parun oli ka hea pere-mehe oma alamate wastu?“

„Seda küll,“ wastas teener, „ta mõistis oma teenijaid alati sõnakuulmises pidada, nagu osaw ratjanik oma peru hobust.“

„Wäga hea! Noh, kas see mees oli sulle ka heaks teenriks?“ pööras ta küsimusega paruni poole.

„Tema teenistus oli otse eeskujulik,“ seletas parun; „tema puhastatud saapad hülgasid, nagu peegel.“

„Nii siis, teie mõlemad elasite ausalt ja ühelgi teist ei ole eesõigust esimesena taewauksest sisse minna. Nüüd panen ma teile aga teise küsimuse wastamiseks ette. Kes teie seas oli ka tõsine risti-inimene ja toitis neid, kes nälgisiwad?“

„Mina,“ hüüdis parun, „kõik wallawaesed ja puudustkannatajad saiwad minu käest abi ja toetust.“

„Wäga kiiduwäär! Noh, mitmele inimesele andsid siis sina abi?“ küsis Peetrus teenrilt.

„Mitte ühele, ma ise olin alati nälgas; wae- sel teenril ei ole niisugust sissetulekut, kui parunil.“

„Nii siis, sa ei annud ühelegi inimesele midagi?“

„Snimestele mitte, aga ma toitsin koera.“

„Misugust koera?“

„Ma istusin rohuaias ees pingil ja hoidsin suurt raswast lihakiiki näppude wahel, mida mulle lahke pereemand salaja pihku oli pistnud.“

„Ah, kuida see mulle maitseb!“ mõtlesin ma. Kui ma aga parajaste suure isuga sõõma tahtsin hakata, tuleb minu juure, ühte tagumist jalga ülewal hoides, poolwigane ja äranälginud karjatrants. Wallatud karjapoisid olid tal jalaluu kaitsega kätti wisanud. Koer waatas mulle haledalt otse, liputas sabaga ja sihtis ahne pilguga minu raswase liha- tüki peale.

„Waene koer! ütlesin ma: sinu kõht on rohkem tühi, kui minul; ma andsin talle poole oma liha- tüki. Sa neelas ahnelt lihakiiki ühekorraga alla ja wingus sealjuures nii haledalt ja südantliiguta- walt, et ma ka teise poole temale andsin ja oma püksirihma kats, kolm auku pingumale tõmbasin.“

„Oled sa ka forra nälginud?“ küsis Peetrus parunilt.

„Nälginud — mina? Ei kunagi!“

„Mul on sinust kahju,“ ütles Peetrus, „aga ei ole midagi parata, sinu teenril on eesõigus esime- fena taewauksest sisse minna.“

„Vox.“

### Wihaga.

Naine (mehele, kui sülekoer teda ehmatas): „Ehmata- mine ja ärritamine on minu hirmus kahjulikud!“

Mees: „Ja weel iseäranis kellegile teisele! . . .“

Naine: „Kellele?“

Mees: „Sellele waesele koerale! . . .“  
—Wambola—

### Kah hea abinõu.

„Ma ei tea, mis ma peaks tegema, — mu kõige parem sõber, kes Wenemaal elab, ei wasta ühegi mu kirja peale! Nii suure puuduse sisse ta ometi ei ole langenud, et kirju- tada ei jaks, olgugi et tal siin elades alaline rahapuu- dus oli!“

„Ma tean hea abinõu, kudas ta sulle kohe kirjutama hakkab. Teata talle ainult, et sul nüüd rohkeste raha on.“  
—Wambola—

### Meeldiw unenägu.



„Täna õffel nägin ma unes, et, waat, kats sõbkest sol- dattit tulid, piisid käes, ja minu ämma sõtta wiisid!“

„Aga teie ei ole ju weel abielus?“

„See ei tähenda midagi, ma olin siiski wäga rõõmus!“